

Dail. V. K. Jonynui 50 metų

PAULIUS JURKUS, Brooklyn, N. Y.

Dailininko Vytauto Kazimiero Jonyno mum nebereikia nei pristatyti, nei įvesti į mūsų meno pasaulį. Seniai lietuviškoji visuomenė jį pažįsta iš jo realistinių knygų iliustracijų, iš Donelaičio "Metų", Goethes "Verterio kančių", Prosper Merimee "Lokio", iš pašto ženklų, padarytų Saaro, Wuerttenbergo Baden-Badeno. Rheinlandfalzo kraštams; pažįsta jį iš plakatu, įvairių piešinių laikraščiams, žurnams, iš knygų viršelių. Savo kūrinių parodas jis yra surengęs Paryžiuje (1935 ir 1949), Rygoje (1944), Romoje drauge su Wiiraltu ir Petravičiumi (1946), Freiburge (1946), Tuebingene (1948), Baden-Badene, Konstanzoje, Kitzingene, New Yorke (1954), Ozone, Maine (1954). Nuo 1931 m. jis dalyvauja visose Lietuvos rengtose parodose užsienyje ir bemaž visų dailininkų sąjūdžių viešose pasirodymuose.

Jo kūrinių yra Kauno, Vilniaus, Rygos, Talino, Weimaro, Hamburgo, Antverpeno, Amsterdamo, New Yorke, Washingtono įvairiuose muzėjuose ar galerijose.

Pedagogas ir vitražų kūrėjas

Pažįstame jį ir kaip pedagogą: nuo 1935-40 dėstė Kauno Meno mokykloje, 1941-1944 vadovavo Kauno Taikomosios Dailės institutui, įkūrė Freiburge Taikomosios Dailės institutą ir jam vadovavo (1946-1950). Rašo jis ir į spaudą įvairiais meno klausimais, o paskutiniui laikui sutinkame jį vitražų dirbtuvėje. Jis padarė vitražus East St. Louis ir Marquette Parko lietuvių bažnyčioms.

25 m. kūrybos sukaktis

Šis judrus ir kūrybingas dailininkas kovo 16 atšventė 50 metų sukaktį. Iš jų menui yra paskyręs 25 metus.

Palyginti tai nedidelis laikotarpis, bet Jonyno darbų nemaža, nes jis yra didelės energijos ir ištvermės vyras. Jis gali keltis 4 valandą ryte ir kelias valandas susikaupęs pjaustyti medžio raizinį. Po to jis eina į mokyklą ir dėsto, grįžęs vėl sėdasi prie darbo.

Jonynas niekada nelaukia įkvėpimo ir juo nesivadovauja. Jis racionalus prisitaikantis žmogus. Tas prisitaikymo momentas vaidina lemiamą vaidmenį visoje dailininko kūryboje.

Zavėjosi liaudies menu

Į meno pasaulį jis pradėjo veržtis tuo metu, kai Lietuvoje visu platumu sklaidėsi liaudies meno renesansas. Patsai zavėjosi liaudies menu, jį propagavo ir jam atidavė savo duklę. Pirmuosius darbus jis sukūrė, išeidamas iš liaudies meno tradicijų. Šitame liaudiniame stiliuje jis iliustravo "Šviesos Kelią", "Vairo" žurnalus, padarė visą eilę medžio raizinių.

Meistriskumas iliustracijose

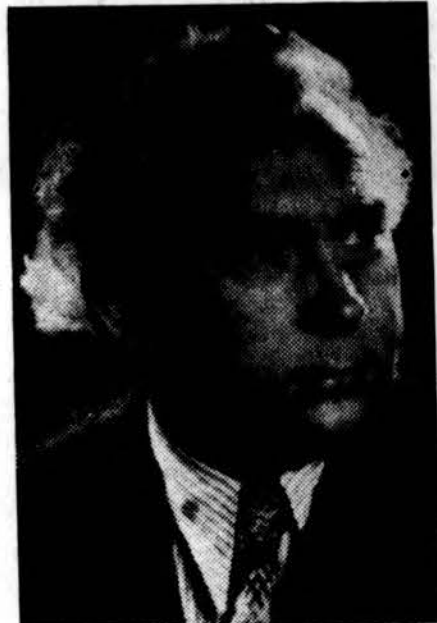
Greit jis pamatė, kad šituo keliu jis nueis į seklumas, nes jis neturi emocionales susitikimo su pasauliu. Jis racionaliai pasitinka tikrovę ir ramiai ją svarsto. Taip jis prisitaikė prie savo prigimties ir sustojęs ties Donelaičio "Metais", kurių iliustracijose vyrauja tvirta skambanti linija, reali nuotaika. Vėliau jis tą patį stilių vysto toliau ir per Cvirkos "Žemę mai tintoją", per Goethes "Jaunąjį Verterį", atbaigia Prosper Merimee "Lokyje". Čia jo saikingas realistinis traktavimas pasiekė nuostabaus meistriskumo, grakštumo.

Posūkis į modernizmą

Nuėjusdamas, kad toliau nebegalės tuo keliu eiti, jis atmetė

savo detalų realistinį perdavimą, išlaisvina ir sumodernina piešinį. Kietą medžio techniką pakeičia pieštuku, teptuku, spalvom. Taip atsiranda iliustracijos Goethes "Mainco apgulumui".

Atsidūręs Amerikoje, jis parodė bene didžiausį prisitaikymą.

Vytautas K. Jonynas

ma. Čia madoje spalva. Taip Jonynas sukūrė visą eilę nuostabių akvarelių, kurių dalis keliauja įvairiose parodose per muzėjus. Dirbo jis ir litografija, sukurdamas spalvotų kūrinių. Juo se vis labiau išlaisvina savo piešinį, kompoziciją ir įveda abstraktinių elementų.

Paskutiniu laiku šalia savo pedagoginio Darbo Catan Rose mokykloje ir Fordhamo universitete jis dirba vitražus. Prieidamas prie kiekvieno savo pasikėlimo, jis daug studijuoja, piešia. Be to, jis turi skonį, gerai valdo piešinį, pažįsta įvairias technikas, tad ir jo nauji darbai išsilaiko pilname meno lygyje.

Laimėjimas grafikoje

Nors ir geros jo akvarelės, nors jo vitražai ir spalvingi ir gerai išspėsti, tačiau Jonynas visa savo esme yra grafikas. Jis sugebėjo liaudies meno tradicijas taip modeliuoti, sujungti su moderniojo meno laimėjimais, kad tuo pagilino ir praturtino mūsų meną. Iliustruodamas knygą, jis iliustracijas pakėlė į aukštą lygį, kad dailininkas atsistotų šalia autoriaus. Jis davė mums puošnios, meniškos knygos stilių.

Tad atžymėdami Jonyno 50 metų sukaktį, norime palinkėti, kad jis dar kartą prisitaikintų, savo energiją, dinamizmą pavertstų menu ir sukurtų kuo daugiau vertingų meno kūrinių, ypač grafikos srityje.

● **Gina Lietuva.** Simtus tūkstančių tiražų turis periodinis leidinys "Christopher News Notes" savo balandžio mėn. numerį paskyrė šauksmui — pagelbėti atgauti nepriklausomybę 16 tautų, kurias pavergė komunistai. Stipriai laikraštis pasisako dėl Lietuvos laisvės. Cituodamas informacijas iš už Geležinės Uždangos, pirmojo vietini Lietuva, išskaičiuoja 8 punktus, kaip amerikiečiai gali prisidėti prie Lietuvos ir kitų tautų išlaisvinimo; ryžtingai siekti šio tikslo, panaudoti progą keliant pavergtųjų teises, rašyti įtakingiems valstybininkams laiškus, kelti tą reikalą savo organizacijoje, savo dalį turėti atlikti ir darbininkija, įtraukti studentiją į išlaisvinimo siekimus, prisiminti maldosę šį reikalą ir t.t.

● **Kolumbijoje gyvenančių lietuvių dailininkų** paroda projektuojama suruošti Medeline. Kolumbijoje, birželio 20-23 dienomis, kada ten organizuojama didelė lietuvių diena — visos Kolumbijos lietuvių suvažiavimas.

Sibiro tremtinių poezija

TUNDRŲ PUŠAITE

Prisiglaudus prie tundros veido,
Ir tu čia tremtinė liūdna.
Sakyk, sakyk, kas tau neleido
Su saule pasilikti šviesiai? ...

Ar tu myli šią žemę šaltą,
Melsvas padanges pamiršai?
Kodėl viršūnė savo balta
Dairais po tundrą taip liūdnei?

— Prisimenu padangę baltą,
Su ilgesiu tenai žvelgiu ...
Bet aš myliu tą tundrą šaltą
Aplaištytą žmonių krauju.

ŠIAURĖS GĖLELĖ

Nuosėliojo pašlaitėj prie upelio
Pažydėt truputį, pažydėt. —
Ir linguoja vėjuje galvelė,
Ir lietutis merkia lig širdies.

Laužo vėtros, blaško uraganai,
Ir lašelis rieda stiebeliu.
Ir avių banda čia niekad nesigano,
Ir nėra jai seserų gėlių.

Tik viena ji ir kalnelį žiūri,
Lyg sapne sustingusi svaia ...
Kažkur liejas plačios saulės jūros,
Kažką vėjas pabučiuoja — tik ne ją ...

Ją aplenkia dienos auksa važiuos,
Lyg našlė be mielos mamos.
Ir pavasaris čia vieši mažai,
Ir mažai pašlaitėj šilumos.

Bet pažvelk į jos veidelį gerą —
Tarsi šilumą jauči gimtų namų.
Tegu pūgos, tegu vėtros bara,
Tau su ja nežemėmsi kamu.

Kai rytai eina nelaisvės keliu,
Ji galvelę lenkia palydėt.
Vakare apie vargą vargėlį
Alpama ripoja su žvaigždėm.

O jei kartais neišlaikius tektų
Atsigulti svetimuos laukus —
Ji ir dieną, ir nakties naktį
Tau iš tolo galvele linguos.

Nustokim ir pradėkim

ALOYZAS BARONAS

Tremtis padidino kasas, ambicijas ir dvasinį skurdą. Buvusi referento ar majoro karakuliuota žmona šiandien daugiau rūpinasi kiek ji siuvykloje įsiuva sagų ir kiek ji už tai gaus bonų, negu tuo, kas praturtintų jos dvasinį pasaulį, prilaikantį tuos galutinio sudarbininkėjimo. Tas pats ir su vyrais. Iš pokalbių buvusį Lietuvos valdininką labai dažnai sunku atskirti nuo prieš keliasdešimt metų atvykusio žalio kaimo bernio ko. Porėiai, namai, dažai, bosas, reizas ir nikelis. Nesvarbu, kad kaikas išsimušė į geresnį ir švaresnį darbą, tai nieko nepaded. Nesvarbu, kaip duoną užsidirbi, bet svarbu kiek inteligentiškas ir kultūringas esi. Daug, anot dr. J. Girmiaus, yra mokytų tamsuolių. O iš to ir išplaukia visi linksmi ir graudūs negerumai.

Ne savo darbas

Tremtis, anot dr. A. Baltinio, laikosi abstrakčiais galvotojais, nepraktiškais idealistais, nerealiomis žmonėmis, fantastais, ypač, jei jie savo įėjus skiria tautinei kultūrai laikyti. Ir tikrai, tuo se nepraktiškuose idealistuose mūsų tautos visa viltis, gi praktiškuose realistuose dėtinu tu vilčių kuo mažiausia. Todėl, jei viskas vertinama pagal medžiaginį pradą, ši "ideologija" yra mūsų asmenybės susinaikinimas. Nenuostabu tad, kad nėra vienas, norėdamas dirbti ten, kur reikia, pasidarė politiką, krikui, ar kokiuo kitu veiksmingu žmogum. Negalima bartis, kad eina dirbti, bet kai nepadaroma taip, kaip reikia, reikia pasakyti.

Daug prikalbėjom apie vaikų ir jaunimo literatūrą. Viskas niekai, jei daugeliui tėvų tai visiškai nerūpi. Jei daugeliui svarbiau sprogusi padanga už Lietu

vos praradimą, arba nenudąžytas porčius už vaiką nebemokant lietuviškai, sunku ką pasakyti. Todėl tiems, kas dirba tenka kartais dirbti ir toks darbas, kurio normaliom sąlygom jis nesiimtų. Čia kalbu apie vaikų laikraščio turinį ir daugiausia apie eilėraščius.

Ilgesys ir ilgesnis

Daug kas mano, kad vaikams parašyti yra daug lengviau negu suaugusiems. Tai labai klaidinga nuomonė. Dideliems rašančių turime daug, gi vaikams rašančių daug mažiau. Vaikams parašyti reikia būti poetu ir vaiku, reikia suprasti vaiko pasaulį, būti poetišku ir kartu labai paprastu, kad vaiko protas galėtų apimti ir suprasti. Šiandieninė "Eglutė" labai trūksta tokių eilėraščių, kaip Žitkevičiaus ar Nemunėlio. Tokių sąvokų kaip

"Salčio nuaušti sparnai" ar "sunkumas ant širdies" vaikai nesupranta. Viena studentė išmokė mergaitę eilėraščių, kurio paskutinės dvi eilutės skamba taip: "Vakar nupyniau jam yainiką, šiandien iš ilgesio pinu". Vaiko protas neapėmė žodžio "ilgesys" prasmės ir jis pažadėjo daug konkretesnių dalykų, nupinti vainiką ilgesni. "Eglutė" reikėtų labai apvalyti nuo tokių sunkių eilėraščių, kurių daugumas atrodo ten pateko tik todėl, kad didieji laikraščiai ar žurnalai jų nespausdino.

Mokykimės iš vaikų

Vartant š. m. vasario mėn. "Eglutę" darosi keista, kad geriausias eilėraštis yra ne didelių ir mokytų žmonių rašytas, bet mergaitės. Renutės iš Lietuvos. Tai pavyzdys didiesiems ir save poetais laikantiems, kaip reikia rašyti. Štai visas eilėraštis:

Kas mane priglaustų,
Jei ne mamulukas,
Kas mane paguostų,
Jei ne tetulukas.

Gerieji tėveliai,
Mane mažai saugo
Ir be rūpestėlių
Aš dukrelė augu.

Tokį eilėraščių mieliai deklamuos mažieji ir toks eilėraštis lengvai išmokstamas ir mielas paklausti didiesiems. Jeigu rašantys apie katina, pelę, šunį ar lėles sudeda tokius žodžius ir sąvokas kokių kitas ir suaugęs nesuvokia, tai ko reikia norėti, kad vaikas tokią "Eglutę" griebtų skaityti. Tas pats, tik jau iš dalies, liečia ir prozą. Čia rašantieji jau daugiau sugeba būti vaikiški, tačiau vaikams, kaip visada labiausiai patinka pasakos ir, jei nėra originalių dalykų, reikia jas perspausdinti iš įvairių knygų, kurių čia dar pasitaiko.

Svetimas vaikas

Jeigu "Eglutė" prenumeruotų visi, kas tik turi vaikų, tada nereikėtų kovoti leidėjams su nuolatinėmis skolomis, tada galbūt būtų galima surasti ir tokių, kurie labiau vaikams patiktų parašyti. Nereikia norėti, kad rašytojas prirašytų dideliems ir mažiems be atlyginimo, nes ir aukai yra ribos. Reikėtų rašančiams pradėti mokyti rašyti iš vaikų ir nustoti sunkinti vaikų vaizduotę, reikėtų tėvams nusto ti taupyti savo vaiko sąskaiton, o prenumeruoti vaikų žurnalėlius. Vaikai yra lietuviai ir jokiū būdu negalės išimti iš jų gyslų lietuviško kraujo ir parašyti ne savais, nors ir labai norėtum vėliau matyti savo dukterį besizavinčią, kaip ir tikros amerikėnos, Presley, arba nors ir labai norėtum džaugtis, kad tavo vaikas su tikrais amerikėnais būriuojasi ant kerčių, jieskodamas kautynių...

Vytautas Jonynas

Vasaros rūpestėliai

Kultūrinė kronika

● **Balio Pavabalo** (L. Žitkevičiaus) humoristinės poezijos rinkinys "Vizijos prie televizijos" — jau knygų rinkoje Išleido Pašvaistė Brooklyne, N. Y.; tiražas 500 egz., pusl. 65, kainą \$1.50. Reikia tikėtis, kad ir šis rinkinys bus taip šiltai sutiktas, kaip ankstybesnieji "Šilkai ir Vilkai". Vos paėmus šias Vizijas į rankas, atkreipia dėmesį iš mąstytos, eiliuotos atskirų kūrinių antraštės, kaip: "Ar aš kilęs iš beždžionės, ar beždžionėm virsta žmonės", "Apie laukų margumą/ ir kramtomą gumą", "Doleris laimina mus, doleris laimi namus". Autorius mėgsta operuoti kontrastais tarp tėvynės, iš kurios esmės išblokšti, ir naujo gyvenimo, kurio mes daromės neleistinai absorbuojami. Naujas gyvenimas apibūdinamas posmu, nuo kurio ir viso eilėraščių rinkinio pavadinimas: "Pinas vizijos/ Prie televizijos —, Džiaukis tikrai ir žiūrėk! / Žibala gerdamas, Dolerį stverdama, / Nieko daugiau nenorėk".

Autorius nori iš to užsimiršimo tremties brolius išvesti, ironiškai primindamas tremtinio metamorfozę: "Kai užė ten lėktuvai, / Maščiau apie namus, / Dabargi šaldytuvai / Atsaldė man jausmus". Itin stipriais vaizdais autorius kalba raudonųjų pavergtos tėvynės akivaizdą: "Juokias giltinė raudona, / Išsižiojus lig ausų, / Kad aš valga baltą duoną, / kad patenkintas esu". Mūsų humoristas itin kietas dėl kalbos darymo ir taria: "Tų anglicizmų tiek privo — / Dievuliau, net baisu! / Aš jų nežinau iš viso: / Aš diferent esu".

Autorius mėgsta ir politines aktualijas. Sakysime, eilėraštyje "Ir užkliuvo už skustuvo" taria: "Ejo Bimba buočių karti / Ir sutiko jis McCarthy. / Kad jį kel mas tokį poną: / Dar baisnis už Smetoną", ir Bimba rūstinasi, kam McCarthy neleidžia "nieko karti".

L. Žitkevičius mėgsta garų žaidimą, ir jam tai sekasi; sakysime, eilėrašty "Gūžta ir višta" jis rašo "Kas Korėją užkerėjo? / Kas ten karą išperėjo?". Tos rūšies L. Žitkevičiaus palykimu "Draugas" ir dabar naudojasi: ikšniol tebėra jo parinktoji antraštė "Spygliai ir dygliai".

Visa eilė šiame rinkinyje randamų eilėraščių buvo jau peridinėje spaudoje, bet daugeliui skaitytojų naujai ir intriguojančiai skambės jo posmai "Vartėdai ir veiduose", kur apdailinuojami rašytojai Brazdžionis, Kirša, Santvaras, Mazalaitė, Būdas, Rūkas, Tysliava, Škėma, Dovydenas, Aistis, Tarulis, Babickas, Tulauskaitė, Orinitaitė, Kozulis, Tamulaitis, Andriūšis, Nagys, Barėnas, Katiliškis, Bra dūnas, Grigaitytė, Zobarskas, Alantas, Vaitkus, Kėkštas, Ni liūnas, Jankus, Vaičiulaitis; kiekvienam jis randa taiklų žodį, įpina jų knygos antraštę, kalba taip būdingai. Apie savo pavaduotoją "Dygliuose" rimuoja: "Jei žvaigždėm susižavėjai, / O galvoj tau švilpia vėjai, / Tai įeškok, brolau, Barono; Duos lašų valerijono".

● **Kovos metalai dėl savosios spaudos** — tokiu pavadinimu kolektyvinis veikalas, redaguotas kun. V. Bagdanavičiaus, dr. P. Jonko ir J. Švaisto, jau pradėtas rinkti "Draugo" spaustu vėje. Jame spaudos draudimo laikotarpį Lietuvoje bei to laiko lietuviškos spaudos padėtį Amerikoje savo straipsniais nušviečia kun. V. Bagdanavičius, Avizonis, Vael. Biržiška, K. Cėginskas, J. Matusas, J. Stangaila, V. Svugienė, V. Širvydas, Juoz. Prunskis, D. Augienė.

● **Prozos antologija** spaustu vėje jau surinkta, šią savaitę pradėta lauzyti į puslapius ir vykdomi pasirošimo darbai ją spausdinti. Leidžia Lietuviškos Knygos klubas, Antologiją redagavo Bern. Brazdžionis.

● **Laikraštinkas Aleksandras Merkelis** ir teisininkas dr. Pranas Viktoras Raulinaitis atsiuntė savo straipsnius knygai "Mano pasaulėžiūra".

● **Lietuvaitės poezija iš Sibiro.** Čia spausdiname eilėraščius lietuvaits tremtinės, laišku atsiųstus savo artimiesiems. Jie gauti jau šiais metais. Laiške rašo, kad aplinkui tremtinių gyvenamos vietos yra miškai, kur gausu meškų ir elnių. Yra baltų kurapkų ir tetirvinių. Retai kas turi karvių, bet laikomos ožkos. Žiemos ilgos. Prasiideda rugsėjo mėnesį, baigiasi birželio. "Pas mus klausiant kiek žiemos, atsako — dvylika mėnesių, o kita — vasara", — rašo tremtinė savo laiške. Salčiai esą neperdidžiausi, "siekia tik 40 laipsnių Celsijaus". Sniego daug. Vasarą nakties beveik nėra — saule tik nusileidus ir vėl žiūrėk, užteka. Nakčia galima skaityti.

Pergyvendama gilia moralę priepaūdą tremtinė rašo: "Niekas nesunku, tik sunku prisprasti, nejausti viso to, kas žmogų žemina, kas jo pasiuntinybę sugyvuina... Išėjau visokias akademijas, ir gyvenimo akademiją. Sunkiausiame momente klausiau savęs, kitų: kas yra tiesa? Man neatšakavo. Dabar pati atsakau — Kristus, Jo mokslas, o kitos tiesos nėra, tik melas, apgavystė, suktumas..."

Rašo žinias iš Lietuvos, kad tenai Pažaislije yra įsteigta psichiatrinė ligoninė. Nežinurint ištrėmimo, ji guodžiasi, kad pavėly gauti jai svarų pasą (be atžymėjimų apie kalinimą) ir dabar ji rengiasi grįžti į Lietuvą.

● **Adomo Galdiko** paroda kovo mėn. 27 d. atidaryta Feigl galerijoje, 601 Madison ave., New York, N. Y. Tėsis iki balandžio mėn. 13. Išstatyti aliejiniai kūriniai iš 1956-1957 metų. Du peizažai iš Meksikos, trys iš Maine valstijos, trys žiemos vaizdai ir 166 rudens peizažų. Dail. Galdikas meno studijas yra ejęs Rusijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Švedijoje. Už savo kūrinius yra laimėjęs auksą me dalį Paryžiuje. Jo paveikslų yra Paryžiaus, Kauno, Vilniaus, Rygos ir Vokietijos meno muzėjuose. Ši Galdiko paroda yra trečioji New Yorke. Lietuviškai publikai parodos atidarymas įvyksta kovo 30 d., su red. P. Jurkaus paskaita apie Galdiko kūrybą.

● **Dainos ir Giesmės konkurso** atsiųsta 21 kūriny. Jury komisijos nariai dabar susipažįsta su atsiųstais konkursui kūriniams. Komisiją sudaro: prof. Vl. Jakubėnas, Alice Stephens, B. Chomskis, A. Kutkus ir A. Skridulis. Balandžio mėnesį bus suauktas jury komisijos posėdis, kuriame bus išrinkta premijuojama daina ir giesmė. Tuojau po to numatytas antras posėdis, kuriame be jury komisijos dar dalyvaus konkurso organizatorių — Kultūros fondo ir Vargonininkų sąjungos atstovai bei konkurso mecenatas kun. dr. J. Prunskis; šiame posėdyje bus atidaryti vokai ir bus nustatyta, kokių kompozitorių veikalai premijuoti.

● **Dr. J. Grinius** renka medžiagą temai "Lietuvių filosofai apie lietuvių tautą". Jam labai reikalingas Vydūno veikalas "Tautos gyvata". Kas galėtų jį paskolinti, prašome susisiekti adresu: dr. J. Grinius, Kristalstr. 8/1, Muenchen 54, Germany.

● **Prozos antologija** spaustu vėje jau surinkta, šią savaitę pradėta lauzyti į puslapius ir vykdomi pasirošimo darbai ją spausdinti. Leidžia Lietuviškos Knygos klubas, Antologiją redagavo Bern. Brazdžionis.

● **Laikraštinkas Aleksandras Merkelis** ir teisininkas dr. Pranas Viktoras Raulinaitis atsiuntė savo straipsnius knygai "Mano pasaulėžiūra".

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDZIUS

Redakcijos pasiaiškinimas

1950 m. kovo 4 d., t. y. prieš septynerius metus su viršum, buvo įvestas "Mūsų Kalbos" skyrius, redaguojamas dviejų asmenų. Jų dviejų pareigos įžanginiame žodyje buvo šiaip nuskaitos: "Draugas mūsų kalbos reikalams įveda pastovų skyrių, kurį pveda tvarkyti dr. Pranui Skardžiui ir Stasiui Barzdukui. Pirmasis domėsis daugiau mūsų kalbos problemomis ir, apskritai, taisyklingumo bei svarbesniais praktikos klausimais, antrasis — kasdieninės praktikos ir tvarkos dalykais. Tačiau abu juodu dirbs sutartiškai ir vieningai. St. Barzdukas taip pat rūpinsis ir įvairiais techniniais šio skyriaus reikalais".

Šis pradėtasis darbas, su didesniais ar mažesniais protarpiais, buvo visą laiką tęsiamas: buvo svarstomi įvairūs praktiniai mūsų kalbos dalykai, paliesta neviena esmingesnė aktualybė, atsakyta į įvair. skaitytojų klausimus, duoda šiek tiek kasdienių kalbinių patarimų, skatinta daugiau žiūrėti mūsų kalbos grynumo bei taisyklingumo, na, šalia to buvo kiek ir pasiginėta, pasispyriota. Žiūrint dabar atgalios, sunku būtų pasakyti, kad viskas buvo daroma kaip reikiant. Šio skyriaus dažnesni rašytojai, dirbdami kietą pagrindinį darbą, neturėjo nei laiko, nei energijos, nei išgalų viską geriausiai padaryti, bet kaip? Ką galėdami — visą laiką neišleisdami iš akių mūsų nūdienės raštų ir ypač spaudos kalbos taisyklingumo, kultūringumo ir lietuviškumo.

Pastaraisiais metais tas darbas buvo kiek sulėtėjęs: St. Barzdukas daugiau nukrypo į visuomeninį darbą, o aš, pasidėjęs kita kasdienybės taktą ir, be to, pastaruoju metu dėl ištiktos nelaimės priverstas pakeisti visą savo gyvatą, fiziškai nebegalėjau ką dažniau parašyti. Bet dabar, truputėlį pagerėjus, vėl randas daugiau noro aktyviau padirbėti. Norėsiu siūlyti "Mūsų Kalbos" skyriui padaryti gyvenį, aktualesnį. Bet kaip? Ilgametis mano bendradarbis Stasys Barzdukas, pilyps liet. kalbos mokytojas bei praktikas ir gyvai sielodamas mūsų šiuo dienų bendrinės kalbos negerovėmis, yra apsiėmęs nešti tokią visuomeninį darbą, jog jis dažnai nebegali padariai net kvapo atgauti. Todėl jis, paklaustas dėl tolimo bendradarbiavimo, tarp ko kito rašo: "Neatsiliepiu rašyti kalbos klausimais ne dėl to, kad nenorėčiau ar man būtų nemalonu, bet daugiausia dėl to, kad visiškai neburiu laiko. Mano pasiimta Bendruomenės našta tokia didelė, kad ją tempiu įsirežęs. Daugiausia jos reikalams atitenka viskas mano nuo duoninio darbo atliekams laikas". Tai gyvai jausdamas, jis mane prieš metus kitas kalbino, kad aš vienas apsiimčiau toliau tvarkyti "Mūsų Kalbą". Bet aš visą laiką delsiau — vis maniau, gal su laiku laikas pakitės, gal St. Barzdukas ras kiek daugiau atspėjamo laiko pagyventi mu-

dviejų bendradarbiavimui. Tačiau jo našta nemažėjo, bet nuolat vis didėjo ir tebedidėja, o būdamas didžiai pareigingas, jis negali kitaip padaryti, negu kad jo tautinė sąmonė ir širdis sako. Ir aš pagaliau ryžausi sutikti su mūsų šiuo dienų reikalavimu — pasiimti ant savo pečių ir ilgamečio, ištikimo bendradarbio pareigas, toliau tvarkant "Mūsų Kalbos" skyrelį.

Bet aš džiaugiuos, kad tai nėra mudviejų išsiskyrimas: St. Barzdukas atspėdamas žada ir toliau mielai bendradarbiauti. Todėl jis tarp kitko redakcijai rašo: "Dr. Skardžiui jaučiu nemažą simpatijos: branginu jį dėl jo idealizmo ir darbštumo (kalbos srityje). Dėl to neprišildžiu net minties nutraukti su juo užsimezgusius bendradarbiavimo ryšius". Vadinas, pradėtasis darbas ir toliau bus drauge dirbamas, tik gal kiek kitokios forma; bet pagrindinis tikslas — mūsų bendrinės kalbos tobulėjimas — ir toliau pasiliks nepakitėjęs.

Tęsdamas toliau darbą, aš vengsiu tuščiai pamokslauti arba pigiai barsyti žurnis į sieną. Taip pat mėginsiu nesileisti ir į įgrisusius, dažniausiai tuščius ginčus, kuriuose nemaža dalimi slypi arba ambicinės užmačios, arba bukas beatodairumas, arba išdidus nenusimanymas, arba pigus pasigaibymas. Pirmoji vietų rūpės mūsų gražiosios kalbos tradicijos, jos tikrieji duomenys ir tais du-

menimis pagrįstos išvados; taip pat, žinoma, bus ir toliau laikomasi tos nuomonės, kad net lengvose dabartinėse aplinkybėse gali ir turi būti dirbamas mūsų bendrinės kalbos gerinimas, tvarkomasis darbas. Todėl bus lygiai svarstomi visi bešykantieji aktualūs mūsų šiuo dienų kalbos dalykai, vistik, ar jie būtų kieno nors gudresnio parašyti, ar paprasto, eilinio žmogaus paklausti ar pasiūlyti.

Pr. Skardžius

TARMYBĖS RAŠTO KALBOJE

Alės Rūtos "Trumpoje dienoje" ("Draugo") premijuotame romane) randame dvejopai vartojamų tarmybų.

Visų pirma yra tarmiškai Alės Rūtos veikėjų pasikalbėjimai (dialogai). Pvz.:

— Pargink, — pratarė Rinkelienė, sulėtindama žingsnius. — Da unksiti... — Kiek gi tau metų, Braniut?

— Venuolika. — Venuolika! Aš misliau, kad aštanių! Mažutė kai špunkelė... 13.

Kadangi kalba yra būdingoji veikėjo žymė, tad dėl tokio vaizdavimo niekas nieko negali autorei sakyti: veikėjų pasikalbėjimai rodo ją vaizduojant aug-

taičių krašto žmones. Natūralu, kad augščiau išaukštintiškai ir kalba. Bet niekas taip pat nesibartų, jei jie kalbėtų ir bendrinės mūsų kalba. Čia galimi abu vaizdavimo būdai.

Tačiau, kai pati autorė, rašydama bendrinę kalbą, į ją ima kaisioti tarmines lytis, tokiame mišiniui jau nebegalima pritariti. Štai jos pasakojime randame vartojant: sukė 7 (suko), įkisi 7 (ikišo), aprišė 9 (aprišo), pasukė 19 (pasuko), užlipė 24 (užlipo), sukėsi 31 (sukosi), nusukė 34 (nususuko), niaugi 36 (nejaugi), nusukė 60 (nusuko), užsirišė 85 (užsirišo), sukėsi, pasisukė 109 (sukosi, pasisuko) — ir šitaip per visą romaną, 434 puslapių knygą! St. Barzdukas

NAUJI KALBINIAI VEIKALAI

— Pernai, 1956 m. Brno Masaryko universiteto Filosofijos fakultetas išleido dr. Adolfo Erharto "Litevština" (Lietuvių kalba). Tai yra konspektyvinis multiplikutas vadovėlis studentams, kurio išspausdinta tik 210 egz. Šiame leidinyje duota pačių reikalingiausių žinių apie žymesniąsias liet. kalbos atmainas. Aiškinimai daugiausia paremti trumpais lyginimais su kitomis kalbomis.

— Buvęs Vilniaus, dabar Poznanės universiteto prof. Jonas Otrębskis yra pasiryžęs išleisti plačią, bent penkių tomų, lietuvių kalbos gramatiką — "Gramatyka języka litewskiego". Šio didžiulio veikalo 1956 m. Varšuvoje jau išspausdinta trečioji dalis — formų mokslas (Nauka o formach). Tai yra didokas, 377 psl., veikalas. Liet. kalbos formos daugiausia aiškinamos aprašomai ir kiek mažiau palyginamai. Iš senųjų raštų išimtinai naudojama M. Daukšos Postilė. Liet. kalbos tarmių mažai t. audota. Duodamieji pavyzdžiai visi kirčiuojami. Tai yra pirmas šios rūšies veikalas, parašytas rūpestingai, atsargiai ir sistemingai. Plačiau apie jį bus pasisakyta Aiduose.

— Didysis "Lietuvių kalbos žodynas" yra lyg pakerėtas. Nuo K. Bigos mirties ligi 1930 m. jo niekas nesirūpino. 1930 m. jis buvo išimtas iš universiteto žinios ir atiduotas redaguoti J. Balčikonui, kuris per 10 metų spėjo tik pirmąjį tomą parūpinti spaudai. 1940 m., okupavus rusams Lietuvą, tas tomas buvo konfiskuotas kaip antisemitikas, nacionalistiskas, su visokiomis blėvyzgomis ir tt., todėl jis tegalėjo pasirodyti tik vokiečiams išvijus rusus.

Tel. ofiso HE 4-6699; rez. PR 6-7333

DR. ANTONAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1957 W. Garfield Blvd.

Val. nuo 1-4 ir 6-9.

Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p., išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS

— Pritaiko akinius —

6322 South Western Avenue

val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadieniais 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadieniais 10-12 val. ir 7-9 val. vak.

Ofiso telefonas: PR 8-3329

Res. tel. WALBROOK 5-5076

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9

Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutarties

CHRIST'S SICK NEED YOU!

The fathers and brothers of St. Camillus, known throughout the world as servants of the sick, invite boys and young men to offer themselves to GOD caring for the sick and the helpless.

For information write: Director of Vocations, Dept. L. CAMILLIAN FATHERS AND BROTHERS

10100 W. Bluemond Road Milwaukee 13, Wisconsin

V. Jonynas Vaitkus (Iliustracija)

Vokiečių okupacijos metu buvo paruoštas ir beveik visas išspausdintas antrasis tomas; grįžus rusams, jis po kurio laiko pasirodė tik su mažais pakeitimais. Po to viskas buvo sulaukyma: mat, buvo rasta apšalinacionalistinių klaidų ir kitokių negerovių. Todėl 1952 m. susirinkęs visas sinedronas ilgai svarstė tuos negalavimus ir nutarė viską gerokai išsijoti. t. y. pritaikyti prie naujojo marksistinio mokslo, 1950 m. J. Stalino paskelbto. Ir štai tik pernai, 1956 m., vargais negalais pasirodė trečiasis tomas, apimantis des D-H, redaguotas K. Ulvydo bei kt. ir turįs 820 psl. Šis tomas tiek pakeistas, kad jis

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ

2300 West 51st Street

Pirma ligonis pagal sutarties

1981 valandos skambinti telefonu

Prospect 6-1795 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiadienį ir seštdienį.

Res. tel. GROVEHILL 6-5003

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

4701 South Damen Avenue

(Kampus 47-los ir Daman Ave.)

Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.

Seštdieniais 10-12 val. ir 7-9 val. vak.

Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutarties

Tel. ofiso LAFAYETTE 3-6048

Res. tel. WALBROOK 5-3048

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6317 South Western Avenue

Chicago 29, Ill.

asmatymai pagal sutarties

telefonas REpublic 7-4900

Residencija: GROVEHILL 6-8161

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.

Trečiadieniais pagal sutarties

Ofiso tel. VIRGINIA 7-0036

Residencijos tel. BEVERLY 8-8244

Tel. ofiso VI 7-0000, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4055 Archer Ave.

Kampus Archer ir California Ave.

VAL. 2-4 ir 6-8 v. p. p.

Sešt. 2-7 val. p. p.

Išskyrus sekmadienį

Ofiso telefonas: 7-1166

Residencijos — Stewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 55th Street

(Kampus Halsted ir 55-ta gatvė)

VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienį, Atidara seštadieniais 1-4 val.

Tel. WALBROOK 5-2670

Res. Hilltop 5-1500

Dr. Alexander J. Javols

(JOVAISAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Marquette Medical Center

6132 South Kedzie Avenue

VAL. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak.

Trečiadienį ir seštadienį pagal sutarties

Nuo kovo 25 d. iki bal. 11 d. ofiso uždarytas

Tel. ofiso PR 7-8335, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)

2500 West 63rd Street

VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta

Telefonas GROVEHILL 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE

PRITAIKO AKINIUS

Seštadieniais 10-12 ir 7-9 v. vak. atitardant išskyrus trečiadienį

9429 W. Marquette Road

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 55th Street

4 p. p. ir 6:30-8:30

Tel. ofiso ir buto OLYMPIA 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero

Res. 1834 S. 49th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienį

Seštadieniais 12 iki 4 popiet.

visai nebepanašus į pirmuosius du toms. Vargšė ta mūsų kalba: ji net ir moksliniam reikalui turi būti tempama į Prokurso guolį!

KRONIKA

● J. Trakszelis, gabus lietuvis moksleivis, atžymėtas Chicagos dieceizijos laikraštyje "The New World". Eidamas mokslą Weber Augst. mokykloje jis yra moksleivių atletikos vedėjas, parengimų komiteto narys, sporto redaktorių mokyklos metraštyje "Dolphin", kuris gavo JAV moksleivių leidinių premiją. Šalia savo gausių pašalinių darbų ir tarnybos Sv. Adalberto kapinėse, jis įstengia būti geriausiai besimokančių garbės sąrašė. To limesnės studijas planuoja testti John Carroll universitete Clevelande.

● Rinkinių minčių (aforizmų) žodyną baigia redaguoti kun. dr. Juozas Prunskis. Numatoma, kad žodynas spaudai bus atiduotas šiuo metu pabaigoje. Prieš tai dar išeis jo redaguojama knyga "Mano" pasaulėžiūra".

● M. Paulausko, MIC, paruoštas leidinys "Verkianti Dievo"

Ofiso telefonas LAFAYETTE 3-3210, jei netaikoma, šaukite KEDZIE 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 S. Archer Ave.

VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm. antr., ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį, tik sutarus.

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgė)

KIDKIIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

7156 South Western Avenue

(MEDICAL BUILDING)

Pirmad., antradi., ketv. ir penktadienį nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. vak. Seštadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. Seštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Office tel. RE 7-1168

Res. tel. WALBROOK 5-3765

Tel. ofiso PROSPECT 6-2240

PROSPECT 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS

3700 So. Wood Street

Priėmimo val. nuo 2-4 val. kasdien ir nuo 6 iki 8 val. pirmadienį ir penktadienį, ir sek. uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Office: 10748 South Michigan Ave.

Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills

Val. kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.

Val. kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.

Išskyrus trečiadienį, Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso — PULMAN 5-6766

Buto — BEVERLY 8-3946

Ofiso HEIMLOCK 4-5815

Rez. HEIMLOCK 4-3751

DR. A. NARBUTAS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

2745 West 69th Street

(Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę)

Pirma pagal sutarties

DANTISTAS

DR. J. A. PAUKŠTYS

4253 S. Whipple Street

(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12:26; 7-9.

Seštadienį, 10-12. Trečiadienį, uždaryta.

LAFAYETTE 3-1940.

Namų — CEDARCREST 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS

DR. VLADAS PRUNSKIS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ

3250 South Halsted Street

Kasdien 3-7 val. vak. Seštadienį, 1-5 val. vak.

Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutarties

Ofiso tel. V

SIS BEI TAS IR ANAS IŠ ADELAIDĖS

PULGIS ANDRIUSIS, Australija

Jeigu jūs savo Chicago vadinat antrąją Lietuvos sostinę, tai mes nesupraskim, jeigu Adelaidę pavadinsim vienu Lietuvos apskritys miesteliu, sakysim, Zarasais. Kas su kuo susipešė, kas ką įsižiūrėjo vest prie prie altoriaus, mes jau trečią dieną sužinom, dar nenuėję sekmadienį į pamaldas, vadinasi, gandai truputį ilgiau užtrunka pakeliui negu Zarusuos, bet pasiekia adresatus tikrai ir tvarkingai.

Kai giltinaitė pradeda žvanginti dalgę, tai einam pas dr. Mikulį, jei dantys išklimba — pas dr. Aleksandravičienę. Tai pirmieji lietuviai gydytojai, kurie sėdėjo į Adelaidės universiteto suolo trejus metams ir dar sykį baigė tai, ką jau seniai buvo baigę Europoje, mat, Pietų Australijos daktarų unija mano, kad jų mokslas yra geriausias pasaulyje.

Jeigu ant kulnų spaudžia policija, einam pas adv. J. Čibirą, kuris neseniai buvo įvilktas į britų teisės rašto mokovų luomą. Be to, kaip ir pridera, jis išrinktas ir mūsų bendruomenės viršaičiu. Guvus vilnietis jaunuojis ne tik apibėga visas išsiplėtusias lietuvių savivaldybines eiguvas, atlieka savo advokatinę pareigą, bet taip pat vadovauja ir savo šeimos frontui, kuriame praeitais metais įvyko permaininga — gimė sūnus. Karinė terminologija čia įvedu dėl to, kad J. Čibiras vedė majoro J. Pyragiaus dukterį, o ir jis patsai baigė karo prievolę australų aviacijos leitenanto-aspirant birželinio teroro minėjimus, kuto laipsniui. Per pastaruosius riuos surengė Pabaltijo jungtinis komitetas, J. Čibiras pasakė gerai paruoštą prakalbą tarp tautinei publikai rotušės salėje. Tai nauja visuomeninė jėga, iškilusi kaip karo prievolę pietų australinėje saulėje.

Jeigu kam galvoje susidaro neaiškumų, tai kreipiasi į p. Morikį, kuris madingoje daktarų specialistų gatvėje pirmas toks atidare scientologijos kabineta. Baigė kursus Melbourne tokio mokslo, kurį jūs tenai, visokių mandrybių krašte, geriau pažįstate negu mes, apskrities miestelio gyvastininkai. Sako, mačiau ir nuo visokių kitų ligų.

Kai nueini į simfoninį koncertą, tai pirmoj orkestrantų eilėje pat dirigento lazdele matai P. Matiušką bružuojant smuiku. Po ilgų ristiųjų su muzikų unija jis jau keleri metai kaip priimtas nuolatinis smuikininkas į Australijos simfonijos orkestrą. Jis taip pat pasiekiamas lietuvių parengimams bei minėjimams, kurių čia daug daugiau negu Zarusuose. Šis gajus muzikas priešokiais metais į nejudomo turto šakarmakarus; nežinia, kuris talentas ilgainiui paams viršų.

Jeį reikia organizuoti painų parengimą

Jeigu reikia greit ir gerai suorganizuoti painų parengimą, lietuviai eina pas J. Lapšį, buv. Baltijos Loydo augstą pareigūną Klaipėdoje. Šis Ernesto Galvanausko mokinytis pasisavino savo auklėtojo organizacinį talentą; dabar pelnosi duoną valdininkaudamas (Adelaidėje visi tautiečiai inteligentai, kurie moka angliskai, taip daro), laisvalaikį atiduodamas lietuvių savivaldybei, nuolat būdamas Pabaltijo komiteto atstovu ir paėliui pirmininku, o taip pat lietuvių atstovauja pusiau valdiniame Gerųjų Kaimynų komitete. Dėka jo pernai surengtoje imigrantų savaitėje lietuviai išsikišo priekin kaip keliolikos tautybių koncerte, taip ir meno bei tautodailės parodoje. Parodai vadovavo dail. Zygas, lietuvių skyrių suorganizavęs skoningiau už kitų tautų greitadarbystes (italų paviljone net buvo išstatytas vaškinis kunigo manekenas greta Vermuto bonkų!). Tarpautiniam koncertui, kur buvo atsilankę daug val-

džios pareigūnų, konferavo J. Lapšys. Slaviškų ir kitokių rasių norą "iš peties pasirodyti" atsverė mūsų trumpa, organizuota programa (G. Vasiliaus klenės solo ir B. Juškevičiūtės-Lapšienės tautinių šokių grupė). Meno parodoje lietuviai dailininkai buvo gausiausi: A. Marčiulionis, E. Marčiulionienė (pabėgėliai į Ameriką), Zygas, A. Rūkstelė (pabėgėlis), Neliubšys, Milaknis (pabėgėlis) ir skulptūro dominavo Grėbliūnas. Dail. Zygas dalyvauja Adelaidės Contemporary Art s-gos parodoje, pernai buvo atrinktas į premijutinųjų tarpą. Šis jaunatviškas (priverstinė pensijon pasitraukęs Liet. Valstybinio Balleto šokėjas su tokia pačia žmona) dailininkas guviai dalyvauja lietuvių savivaldybės žygiuose, dabar pirmininkauja Kultūros fondui. Su ašaromis išlydėjo Chicago dailininkus Marčiulionius ir Milaknį, mes čia dabar be žygo teturim skulpt. Grėbliūną ir Neliubšį, senesnės kartos dailininką, kuris Lietuvoje geriausius metus praleido dekoruodamas bažnyčias, o dabar daug piešia sau, suorganizavo paveikslų loteriją, kurį turėjo pasisekima, piešia Gučiaus teatrui-studijai dekoracijas, metus pirmininkavo Kultūros fondui, be raudonos kepuraitės prisiešau kiamas visur, kur tik dega. Zygas ir Neliubšys nesupyksta, jei gu jiems vienas kitas tautietis užsako paveikslus, o ši nelabai kenksminga tendencija mūsų apskrities miestelyje jau ima reikštis, ypač po paveikslų loterijos.

Iš nieko padaro šį tą

Jeigu australiškuose Zarusuose reikia surengti literatūros vakarą, tai be P. Pusdešrio neišvėrsi. Tai paslankus publicistas, ateitininkų veikėjas, kurio organizaciniai gabumai šioj sritį negincytini — iš nieko padaro šį tą. Adelaidėje, kur beveik nėra rašytojų, visdėto jo dėka kasmet įvyksta literatūros vakaras, kaip ir prieš praėjusią Kalėdas. Jisai tiesiai prie bažnyčios paskelbė: įvyksta laureatų vakaras! Be Adelaidėje gyvenančio vieno tokio jis dar iš Melbourne pasikvietė B. Zumerį, pirmąkartį Jaunimo prem. laureatą. Salės prieangyje skulpt. Grėbliūnas buvo įsirengęs visą savo galeriją. Daug laiko aptilę, jis vėl pajuto virpėjimą po krūtine ir ėmė kalti, lieti, lipdyti. Išraiškingos, neramos Kristaus galvos, nuvalyti nuo smulkmenų mergaičių biustai, jaučiamas stilius, judėjimas. Jau keleto lietuvių naujai žvilgančiuose namuose mačiau stovint ant pjedestalo ne vieną Grėbliūno sielos kūdikį. Atsikėlęs iš Melbourne, šis daugialypis menininkas (geras vokalistas, smalsus humanitaras) mūsų Zarusams yra pasididžiuiotinas priklausinys.

Stovykloj kalnuose

Praeitų metų skautų stovykloje Lobetalio kalnuose po milžinišku eukaliptu susėdus vieną rytą valgyti pusryčių, vienas iš atsilankiusių tėvų, sakdamas prakalbą, maždaug šitai tarp kitko pratarė, besikreipdamas į vaikus ir lietuvių skautų vietininkijos "Vilnius" vadovą V. Stasiškį bei mergaičių vadovę S. Stasiškienę:

— Melskimės, kad vieną dieną įvyktų katastrofa ir po to toje vietoje, kur dabar yra Amerika, pasigirstų vienas didelis pliump, ir p. p. Stasiškiai nebeturėtų kur važiuoti iš Adelaidės.

Amerikinis smakas iš Adelaidės lietuvių tarpo dar kartą pasiglemžė mums taip reikalingus žmones. Kalbėtojo pranašavimas neįvyko ir tiems patiems metams baigiantis S. ir V. Stasiškiai išlydėjom į Chicago. Su V. Stasiškiu vėta susipažinti ir chigagiškiams. Tai yra grynas skautybės produktas. Niekada prie tai nemaniau, kad skautybė gali žmogui pasidaryti gyvenimo prasmę. Pasibaigė tinas tvarkingumas, katastrofiškas punktualumas šį jaunatvišką vidutinio amžiaus vyrą (negeria, nerūko, nelošia) jau per pusę mylios rodo esant kažkam trenktą. Atitarnavęs priverstinio darbo sutarties laiką naujųjų ateivių stovyklos reikalų vedėjui ties Sidiu, apsigyvenęs Adelaidėje, ima dairytis, belstis į duris pas Australijos skautų tvarkytojus, įrodinėti, rašyti memorandumus, kad lietuviai skautai gautų atskirą vietą. Nors vietos valdžia mano, jog mes atvežėm savo vaikus vien tik tam, kad jie tučiuojau taptų australais ir dar savo tėvus pagreitintai suaustralintų, bet Imperinei Skautų sąjungai pritarus, leidimas buvo gautas. Tiesa, čia V. Stasiškis nebuvo pionieriumi, nes neseniai prieš tai lietuviai jau buvo gavę tokį leidimą, tačiau kiekvienos tautinės grupės organizatoriai turėjo iš naujo pereiti per Ainošų ir Kaiposių, vis sutikdami tuos pačius kliuvinius.

JOHN T. ZURIS
LAWYER AND COUNSELLOR
11 SO. LA SALLE STREET
Room 1415
Phone: RAAdolph 6-4425
Home phone: LAfayette 8-9477

Telef. REpublic 7-5803
ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo
sistemos įvedimas, perdėdimas
ir patalpinimas
Greitas, sąžiningas ir pigus
patarnavimas

ATLAS FUEL CO.
Atstovauja
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET
LAfayette 3-1063
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame aukštus dividendus. Keičiame čekius. Pardodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.

Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o sešt. nuo 9 iki vidurdienio

ADDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DUBELI TRUKAI-NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANGINIAI
NEG METŲ PATYRIMAS-PIGUS IR SĄŽINGINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAIlbrook 5-9209

Vyt. Jonynas

Pjūtis

Pirmoji lietuvių skautų stovykla sulaužė ledus santykiuose su australų vadovybėmis, kurios varnais skrido pasižiūrėti, kaip tie lietuviai surengė berniukų ir drauge... mergaičių stovyklą! Tik pamanykite: nieko baisaus neįvyko! Svečių knygoje ir prakalbose buvo pareikšta, kad lietuviai skautai iš australų neturi ko mokytis, bet ne atvirkščiai. Na, per daug bus pasakyta, kad be kitų bendradarbių abu Stasiškiai čia įnešė liudijimą, nepelnant lietuviams tokias rekomendacijas. Kad ir nepilnos jaunatvės vyrai (teisingas, ats. karininkas), bet prieš išplaukdamas į tą jūrą Chigagą, dar baigė augščiausius skautininkų mokslus Miško ženkliui įgyti, lakstydamas po bruzgynus, klampodamas purvynus. S. Stasiškienė bei mergaičių organizavimo dar buvo matoma

kiekvienos loterijos būdėlėje, ba liuose — už bufeto, rinkliavos australų vadovybėmis, kurios varnais skrido pasižiūrėti, kaip tie lietuviai surengė berniukų ir drauge... mergaičių stovyklą! Tik pamanykite: nieko baisaus neįvyko! Svečių knygoje ir prakalbose buvo pareikšta, kad lietuviai skautai iš australų neturi ko mokytis, bet ne atvirkščiai. Na, per daug bus pasakyta, kad be kitų bendradarbių abu Stasiškiai čia įnešė liudijimą, nepelnant lietuviams tokias rekomendacijas. Kad ir nepilnos jaunatvės vyrai (teisingas, ats. karininkas), bet prieš išplaukdamas į tą jūrą Chigagą, dar baigė augščiausius skautininkų mokslus Miško ženkliui įgyti, lakstydamas po bruzgynus, klampodamas purvynus. S. Stasiškienė bei mergaičių organizavimo dar buvo matoma

Lyg Anykščių šilėlis

Nespėję nušluostyti ašaras, nuleidžiant šią porą į amerikinį žaidimą, šių metų pradžioje turėjom vieni rengti skautų stovyklą. Prie Crawford kalno kažkuomet valdžia apsidodino pušininkas, ats. karininkas, bet prieš išplaukdamas į tą jūrą Chigagą, dar baigė augščiausius skautininkų mokslus Miško ženkliui įgyti, lakstydamas po bruzgynus, klampodamas purvynus. S. Stasiškienė bei mergaičių organizavimo dar buvo matoma

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlapį ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaimei liks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Senoviškas, gimtojo krašto sūris, labai skanus, "kaip tik toks koki senelė gamindavo." BABUSKA BRAND Europos skonio kaimiškas sūris sukelia jums praecius svajones. Dabar galima pirkti jūsų apylinkės krautuvių. Pirkite šiandien ar rytoj.
C. E. ZUERCHER & CO., 313 N. Carpenter Street
Chicago 7, Ill. MOntroe 6-6692

WHOLESALE
VOKIAKAS VAIKŲ VEZIMELIS \$49.90
Stundiam visur veltui
Rašykite dėl informacijų
\$50.00 vertės vaikų Lo-vytė su matracu \$39.98
Graziai dekoruota įvairių spalvų 6-aisiems metams.
Dviračiai, žaislai, lėlių vežimėliai.
Prieš perkant palyginkite kainas čia.

BABY SHOP
4075 Archer (kampus Archer Ave. ir Calif. Brighton Park. BI 7-2888)
Valandos 10 a.m. — 6 p.m. Pirmad. ir ketvirtad. iki 9 p.m.

dešimt parų nekalbėti angliškai. Kaip čia atsilankęs australų skautų pareigūnas Thompson pareiškė, lietuviai visuomet išlaiko savo augstą standartą, mat, jis abejojęs, ar be Stasiškių viskas eis kaip patepta. Miškų urėdas didžiai svyrudomas leido čia įsikurti tokiame pulkui jaunimo (be potvynių, miškų gaisrai yra pati didžiausia Dievo rykštė šiame apokaliptinių sausrų kontinente), bet atsiveikinant pažadėjo lietuviams visuomet užleisti šį rojišką gamtos kampelį. Naujasis tutininkas V. Neverauskas, skautininkas V. Opulskis (baigęs Miško ženklo kursą), V. Patupis (visi trys Vytautai) ir mergaičių vadovė M. Andriūšienė, gamtovaizdžio ir lyg užsakytai gražaus oro padedami, sukūrė stovyklavimo šėdėvą. Sekmadienį suvažiavę tėvai ir pamaldas atlaikę kun. dr. P. Jatulis, gailėjosi, kodėl jie patys ne skautai.

Koncertas lietuviui

Jei kas domisi P. Australijos praeitimi, turi jau neiti, bet važiuoti 30 mylių per kalnus į Lobetalį pas Joną Vanagą, kurį savo laiku čia buvom aprašę ir nupaveikslavę. Pernai jo vardas vėl nuskambėjo po kalnus kita proga, kai Lobetalio miestelio bei apylinkės gyventojai surengė J. Vanagai atsidėkojimo koncertą-pobūvį ir jam paskyrė pelną "įsikurti". Tai buvo lietuvių-lobetaliečių draugystės pakto pasirašymas. Vietos

Australai savo programai pakvietė seniai pasitraukusią ramybės dainos veteranę, buv. tarpautinio garso dainininkę Clara Sereną, jos dalyvavimas (ji niekur nesirodo viešai) buvo retos pagarbos mostas tolmai Lietuvai. Taip pat dainavo vietinis Harmonijos choras. Iš lietuvių pusės talkininkavo V. Šimkaus vyrų choras, B. Juškevičiūtės-Lapšienės savaitgalinis tautinių šokių ansamblis ir solistė G. Vasiliausienė. Šiuo koncertu ir vėliau pobūviu, kur

(Tęsinys 4 pus.)

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t.t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 41-53	\$8.25	Mercery 49-51	\$8.95
Chev. All 1937-53	8.25	Olds, 6 cyl. 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

Ir taip pat čia neišvardintiems automobiliams. Išmetimo paipa irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. Darbas atliekamas patyrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. Sek. uždaryta.

M. ČESAS

1934 West 59th Street Tel. GR 6-9136

TIKTAI MŪSŲ FIRMA SVEDIMOJE GALI TAIP PIGIAI PASIŪSTI PAKIETUS. PALYGINKITE TIK KELETĄ SIUNTINIŲ:

Turime naują katalogą — virš 50 standartinių siuntinių, kurie gali būti pasiūti Velykų šventėms.

Siuntiniai garantuotai pasieks adresatus Lietuvoje per 5—6 savaites

Siuntinis Nr. 77	\$36.56	Siuntinis Nr. 66	\$16.20
5 sv. hard salami - dešros		10 sv. sugar crystal	
5 " rūkytos dešros		5 " farina	
5 " rūkytų lašinių		5 " ryžių	
5 " rūkyto kumpio be kaulo			
Siuntinis Nr. 82	\$39.50	Siuntinis Nr. 70	\$36.00
20 sv. rūkyto kumpio be kaulo		2sv. grynų taukų	
Siuntinis Nr. 60	\$38.50	2 " sugar crystal	
10 sv. kumpio be kaulo		2 " ryžių 1 a	
10 " rūkytos dešros		2 " rūkyto kumpio be kaulo	
Siuntinis Nr. 87	\$30.90	3 sv. grynų taukų	
3 " sugar crystal		3 " skalbimui muilo	
3 " ryžių 1 a		3 " prausimuisi muilo	
3 " hard salami dešros		2 " pien. šokolado	
3 " kumpio be kaulo, rūkyt.		2 " coco	
1 " juodų pipirų		2 " sviesto	

MES TAIP PAT SIUNCIAME JESU PARUOSTUS SIUNTINIUS UŽ PIGESNES KAINAS NEGU KITUR.

Galite atvykti asmeniškai arba užsakyms pasiūti paštu:

ATLANTIC GIFT SERVICE CO.
1824 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO 22, ILL.
Telef. EVerglade 4-5220

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangybės, religiniai daiktai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

DEMESIO! DEMESIO!

Mes ieškome atstovų savo firmai, didesniuose miestuose, kurie priimtų užsakymus mūsų firmai, pasiuntimui siuntinėlių į Lietuvą. Prašome rašyti:

BROWNEJONES, LTD.,

1 NORFOLK PLACE, LONDON, W. 2 ENGLAND

IS ADELAIDES...

(Atkelta iš 3 pusl.)
atsilankė daug parlamentarų ir paerigūnų iš visų valstybių, dvasiškių, spaudos žmonių, buvo užantspauduota P. Australijos — Lietuvos draugingumo sutartis.

Onkapingos audinių fabriko barakelyje, kur iki šiol vis gyvena ir dirba Vanagai (bando įsigyti pastogę Adelaidėje) vartome storą albumą; nuotraukomis, įrašais, laikraščių iškarpomis, piešiniais pro akis pramirga šio atkaklaus vyro veikla Danijoje, kur buvo prisiglaudęs karui baigiantis. Kadangi tais laikais danų Raudonasis kryžius buvo smarkiai paraudęs ir kaip toks labai nedraugiškas pa bėgėliams, tai J. Vanagas, kaip dar Rygos lietuvių skautininkas, ėmė belstis į Danijos skautų organizacijos duris. Suorganiza vęs ten lietuvių skautus, rengė tvarkingas stovyklas, viešus pa sirodymus. Ir taip per danų skautų pareigūnus (neparaudu sius) lietuviams rūpino darbus ir visokias lengvatas. Aš ten ne buvau, bet albumas neleis me luoti — kiek ten komplimentų Danijoj nelabai dar žinomi Lie tuvai! Kunigai, direktoriai, aris tokratai, rašytojai, žurnalistai lyg iš gausybės rago linki viso gero mūsų kraštui, laikraščių iškarpos entuziastingai vaizduo ja lietuviškas stovyklas, tauto dailės parodėles, šokių, dainas. Joną Vanagą negiriant galime pavadinti dvigubu Lietuvos am basadoriumi — Danijai ir P. Australijai ir galbūt vienu sėk mingiausiu.

Jei kuklumą vis dar vadiname dorybe

Jeigu australiškuose Zarasuo se kam rūpi švietimas, tai ne išvengiamai reikia kreiptis į V. Statnicką, savaitgalio mokyklos organizatorių ir nuolatinių jos vedėją bei mokytoją. Jei kuk lumą vis dar vadiname dorybe, tai šis pojaunius vyras mūsų mies telį yra pats doriausias. Buv. Lietuvos kariuomenės leitenan tas, mokytojas. Mūsų savaitga lio pedagogai kas metai keičia si, o V. Statnickas visuomet pa silieka savo poste; mokslo me tams pasibaigus, prasideda jo rūpesčiai — kaip sušūkauči nau ją mokytojų ansamblį! Jau, re gis, viskas pakibo ore, bet šis dinamiškas vyras klabena, mal duoja, įtikinėja, gaudena ir, žiūrėk, prie šventoriaus tvoros skelbimas: prašom surašyti vai kus naujiesiems mokslo metams. Baigdami praeitų mokslo me tus, lietuviškai ypač atkreipė tėvų dėmesį — surengė didelę scenos pasirodymą. Pedagogų tarpe laimingų būdų buvo ap sčiai meniškos sielos žmonių: Bar onaitė-Grėbliūnienė (buv. Čiur lionio ansamblio sokių vedėja), B. Juškevičiūtė-Lapšienė (Kū no kultūros pedagogė), akt. Ne verauskas, dainininkė G. Vasi liauskienė. Mokslo baigtuvių kon certas buvo tikra tėvams staig mena; atrodė, ne mes, bet vai kai mus lietuvinai: „Snieguolės“ vaidinimas su dainomis ir bale tu, deklamaciniai montažai (rež. Neverauskas), vaikų choras (G. Vasiliauskienė), dvi šokėjų gru pės (Baronaitė-Grėbliūnienė ir B. Juškevičiūtė-Lapšienė), mo kinukų kūrybos skaitymas ir t.t. Ir, svarbiausia, buvo matyti, kaip mažiesiems aktoriams pa tiems įdomu, nauja. Tų darbščių rankų dėka sėdėjom ir žiūrė jom lyg Kauno Jablonskio mo kyklos koncerte. Nykštukų pir kelę ir mišką su visais priklausiniais nupiešę paslankiusi dail. Neliubys. Be čia minėtųjų pa vardžių, savaitgalio mokykloje dėsė kun. P. Jatulis ir Pocienė: vis buvo gražiai susigiedoję, šokėjų grupės dažnai išplaukia į „tarptautinius vandenis“ — kviečiamos į austrų iškilmin gus parengimus ir šventes.

Jei niežti gerklę dainuoti

Jei kam niežti gerklę dainuo ti, tai reikia eiti pas mūsų mies telio dirigentą V. Šimkų. Kai ro tušės salėje buvo surengtas bir želinio teroro minėjimas, tai Lie tuvos himną sugiedoję... jung

Vytautas Jonynas

Ilustracija

tinis latvių ir estų choras. Minė jiman atsilankiusiems lietuviams sugėlė širdį, nors tenai kitais punktais mes buvom gerai at stovavę. V. Šimkus tuo metu buvo paleidęs chorą ato stogoms. Girdi, nebesurenka cho ristų, o su nepilnu sąstatau ge riau visai nesirodyti. Tik vėliau dirigentas pranešė, kad repe tijos vyksta kaip vykę ir rug sėjo 8 skelbia bažnytinės muzi kos ir giesmių koncertą vietos katedroje. Papildinės choras ir įvykdė pažadą. Arkivyskupas pasakė žodį australams ir lietu viams apie mūsų krašto kalva rijas. Vietos katalikams bažny tiniai koncertai yra revoliuci nės naujiena, kurią čia įvykdė V. Šimkus. Pastebėtina, patsai dirigentas čia pirmą kartą su giedoję solo „Miserere“. Susip rėjęs choras veikliai reikiassi mūsų ir austrų pasirodymuo se. Po augimo „konvulsijų“ V. Šimkus pasiryžęs laikytis, kol bus ragelyje parako.

— Kas gi beliktų žmogui, vi šą gyvenimą dirgavusiam, jei jis staiga mestų šalin lazdele? — sako jis.

Anglų teatras

Be amerikoniško negriškai džazinio gastrolių šlamšto, mus kartkartėmis aplanko geri Angli jų teatrai, kaip Šekspyro pa miniklinis Stratford-on-Avon an samblis ir kiti. Ne taip dar se niai Adelaidėje svečiavosi ir lon doniškis Old Vic su savo žvaigž de R. Helpmanu, kuris vaidino Šailoką. Adelaidėje gimęs ir au gęs, paskui tapęs Londono bale to garsenybe, prieš kelis me tus pasitraukęs dėl amžiaus iš šokėjo amato, su nemažesniu pasisėkimu dabar vaidinas Šeks pyrinėse dramose.

— Čia dabar kas? — paklaus skaitytojas.

O štai kas. Adelaidės baleto studijos pedagogė rygielė Ba byčeva per adelaidiškius R. Help mano pažįstamus bei gimines su siuostė su maestro ir jam pra sitarė apie savo mokinę 17 me tų lietuvaite R. Ploksytę. Po smeninės demonstracijos R. Helpmanas patarė mergaitei ne užkasti savo talento provincijoje ir pasisidžioti ją rekomenduoti geriausiams Londono baleto pedagogams. R. Ploksytė, vi sos lietuvių bendruomenės svei kinama, pernai aplink Afriką iš plaukė Londonan ir dabar mo kosi Mercury teatro baleto mo kykloje.

Nepedagogiška rašyti apie tuos, kurie dar kuo bus ar ne bus, tačiau mūsų tautiečius šis faktas, pažymėtinas austrų spaudoje, atšvestas jungtiniu lietuvių-austrų išleistuviniu koncertu, nutiekė vienybiškai, nesukiršino vienos visuomenės dalies prieš kitą. R. Ploksytės tėvas — Lietuvoje žinomas ad vokatas, visuomenininkas, ne seniai savo vienminčių tarpe atšventęs 60 metų amžiaus su kaktį motiną — gailėstingoji sesuo, dirbanti ir čia savo pro fesijoje. Būsimoji balerina ir Adelaidės lietuvių viltis (visi laikom sugniaužę nykščius) ne tikėtai turėjo gimnazijos suo lį pakeisti baleto studijos bar jeru ir, kaip teko patirti, nė kiek nesigaili.

Žaismingas spektaklis

Jeigu paskutiniu metu eisi į lietuvišką teatrą, tai nepataiky si į kitą kaip tik J. Gučiaus Te atro-studijos spektaklį, nes Te atro Mėgėjų grupė, rež. P. Rū teniui išvažiavus Melbournan, nesurengė nė vieno pasirodymo. J. Gučius, jau seniai persimetęs į antrą savo veiklos penketį, dirba be sustojimo. Beveik jau skambant praeitų Kalėdų var pams, adelaidiški susivažiavo pasižiūrėti naujos premjeros — Ant. Gustaičio „Slogučių“. Šis sąmojingas šaržas J. Gučiaus rankoje praskambėjo šviežiai, apsisalė nuo nedinaminių senų; gavom žaismingą spektaklį. Ak toriai vaidino be prakoito, nuo latinė šypsena lydėjo žiūrovus. Burmistras (Kučinskas), sekre torius (Gutis), Pukpus (Ratke vičius), kurjeris (Trinka), mū rininkas (Petrikas), Stebulytė (Uknevičiūtė, debutantė), ran govas (Stimburys) buvo pilni juoko, nesigriebdami pigybių. Burmistrienei (Kaniene) ir jos tarnaitėi (Matulaitienė) būty nepakenkęs didesnis lankstus mas. Kaip rež. J. Gučius per kan kindavo A. Čeehovo komedi jaus, taip šiuo pastatymu jam pa vyko surasti lengvumas, savai mingumas. Dail. Neliubys kuo tatpūsiosiomis dekoracijomis ne nuvargino žiūrovo akies. P. Rū teniui su austrų marionečių teatru (jis ten dainuoja, šneka ir tampo siūlus) išklydus gastro liuoti po visą kontinentą, Ade laidės Mėgėjų Teatro grupė, li kusai ant akt. Venslovavičiaus pečių, sako, repetuoja naują vei kalą.

Po nelaiminga žvaigždė

Jeigu kas pasidomėtų mūsų

miestelio sportu, tai net pats ba iš peties ir, atrodo, jų atei nežinau, pas ką reiktų kreip tis: šių žmonių valdžios nela bai pastovios. Tik aišku, kad didelis pulkas jaunų lietuvių y ra įsivėlęs šion veiklon, paski rės jai visą savo laisvalaikį. Fut bolas gimė po nelaiminga žvaig žde, nors žaidikas V. Kitas, pa sidarė tarptautine žvaigžde. M ūsų komanda buvo išsivariusi į pirmą klasę, bet dėl savitarpio nesusigiedojimo nelaiku turėjo pasitraukti. Taigi beliko sukaup ti jėgas į mūsų tautinį žaidimą — krepšinį. Čia lietuvių P. Avst ralių dūr niekas nepakaustė; jie ir šiais metais yra valstybės čempionai. Olimpiniis žaidikas Ignatavičius taip pat čia gyve na. Svarbiausia, krepšinį mėgs ta ir prašiliai lietuviukai, ku riems patinka krauti krepšius savo amžiaus australiukams. Kaip seniai, taip ir jauniai dir

pie australiškųjų Zarasų para

Žaibinis žygis

Jeigu kas nori pasiteirauti a

pinius pasilaikymus, kreipiasi pas kun. dr. P. Jatulį. Tarp ga razų įspirausta Šv. Juozapo baž nytėlė. Šventorius ir maža salė kol kas dar yra vienintelė regu liari lietuvių susirinkimo vieta: kas pasimelsti, kas nusipirkti spaudos, prie tvoros pakabinti skelbimą, pasikeisti skaityklo j knygas, pasiteirauti darbo, na, ir pademonstruoti mašiną, ko kias dar niekas kitas praeitą sekmadienį neturėjo. Prieš Kalė das klebonas kažkodėl buvo sun kiai pagauzamas, o sutiktas at rodė visas apsilupinėjęs, nude gęs. Kilo gandai, kad jo drau gija „Caritas“ pajūryje nusi pirkto sklypą ir rengiasi statyti vaikų kolonijai vasarnamį. Ne spėjus gandams reikiamai išpli ti, sužinojom, kad sklypas jau aptvertas nuo tyrliaukių, namas pastatytas ir Kalėdų atostogoms jau laukia mažųjų lankytojų. Tas žaibinis žygis buvo įvykdy tas savanorišku darbu ir auko mis. Tiesa, šiame krašte, kur visą žiemą net be slogos galima išgyventi palapinėje, namų sa voka kitokia negu Amerikoje — mediniai rėmai ir asbestinės plokštės. Bet toks greitas plano įvykdymas visus paliko išžižo

jusius. Apylinkės komitetas šio j pastogę apgyvendino porai sa vaičių keliasdešimt priešskauti nio amžiaus lietuviukų, juos mo kė dainelių, žaidimų, pratino lie tuviškai kalbėti. Auklėtojas pa rūpino „Caritas“ draugija.

Na, ir po viso to pasakykite, ar Zarasuose per vinerius me tus įvykdavo tiek daug atsiiti kimų kaip Adelaidėje, kur gyve na truputį mažiau lietuvių?

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS NUOLAIDOS !!!

NET IKI 70%

Dabar nupiginti visi: Hi-fi fonografa! • Televizijos • Vėdinimai • Vėdinimai AM/FM radijo aparatai • Vokiški trumpų bangų rad. apar. • Įkabinėjimo aparatai • Dulkiašalintuvai • Rašomos mašinėlės • Įvairūs elektriniai namų apyvokos reikme nys • Antenos ir kit.

DAINA TELEVISION sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS 3321 S. Halsted — Cliffside 4-5665 Atidara: kasdien 9-6, pirmadieniai ir ketvirtadieniai 9-3

JONAS GRADINSKAS J. G. TELEVISION COMPANY

2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

TV APARATAI: paprastai ir spalvoti, automatiški, valdomi nuo tolo, nešiojami, jungiami prie automobilio baterijos. PATEFONAI: vietiniai ir užsienio, paprastai, nešiojami, automatiški, Hi-Fi, baterijiniai. RADIJAI: vietiniai ir vokiški, AM, FM, trumpos bangos, keliais garsiaakabais, staliniai, kabinetiniai, nešiojami, klėsiniai, tranzistoriniai. ATIDARA IR SEKM. nuo 11 val. iki 3 val.

Padėkime Artimiesiems Lietuvoj ir Sibire

Nemokėkite brangiai už senus daiktus, bet užsakykite lietuviškoje įstaigoje maistą, vaistus, įvairiausių rūšių ir didžiausio pasirinkimo me džiagas, pilnų apsirūgimą, laikrodžius, dviračius, muzikos instrumen tus, siuvasius mašinas iš Anglijos ir Švedijos pigiausiomis iki šiol NIE KUR NEGIRDĖTOMIS kainomis su pilnu apmokėjimu. (Į Aziją \$1.40 daugiau už maistą ir \$1.80 už kitas prekes). Garantuojame 100%.

Nr. 7	20.20	Nr. 53	vyrams	\$98.00
10 sv. cukraus		Worster viln. medž. elniui 3 1/2 y.		
10 sv. taukų		Bigito audinio velturas apsiausti 3 y.		
Nr. 8	\$13.84	Pamušalai su pried. elniui ir apsiausti		
20 sv. cukraus		Mezginis su sag. ar be sagų užvelkamas		
Nr. 9	\$28.00	Odiniai išsiginiai batai		
20 sv. K. taukų		Popla marškiniams mėl. gelsv., baltas		
Nr. 30	\$14.66	No. 53a vietoj apsiausto su priedais \$98.00		
20 sv. I. rūs. k. miltų		2 poros kelnų ir marškinų		
Nr. 26	\$31.95	1 pora ilgų pusvilnių kelnų ir maršk.		
2 sv. kumpio		2 poros vilninių ir 2 p. kojinių cotton		
2 sv. salamų dešros		1 pora odinių pirštinių ir 1 diržas		
2 sv. bec. lašinių		1 viln. šalikas, 6 nosinės, - kaklaraistis		
2 sv. 3 ožs. k. taukų		No. 54 — Darbininkui		
2 sv. sviesto		Impreg. odiniai dvigubais padois batai		
1 sv. pupelių kavos		Storas II rūšių miltas elniui 3 1/2 y.		
1 sv. cukraus		Siltas rayon marškinams 3 y.		
1 sv. pieno miltelių		Woven rayon marškinams ar pamuš 3 y.		
1 sv. šokolado		Pusvilnėtos ilgos kelnės ir marškiniai		
14 ožs. kokosų		Mezginiai vilnų 4 svarai		
15 ožs. razinų		No. 54a. Vietoj miltų ir 2 sv. vilnų \$68.70		
200 Ch-field cigarečių		Driziuot. tweed elniui su visais pried.		
No. 40	\$26.00	No. 55 — Moterims		
15 sv. beconinių lašinių		Vilnėne kruopeta medž. apsiausti 3 y.		
5 sv. salamų dešros		Pamušalai su priedais ir elastič gorsetas		
No. 52 — Namams	\$55.70	Afgalainė vilnėne medžiaga suknėlei 3 y.		
Vilnonk antklodė 6 sv.		Gėlėtas rayon suknėlei 4 y.		
Paklodė medž. 90 p. 6 y.		Odiniai sportiniai ar išsiginiai batai		
2 flan. paklodės 4 sv.		Vilnonis mezginis ir viln. pirštinės		
Raud. lipiam 63 pl. 4 1/2 y.		2 rayon apatiniai ir 2 kelnaitės		
Mezginiai vilnų 1 1/2 svaro		2 poros kojinių ir šlikinė skarotė		

Pastaba: Prie siuntinio No. 55 galima pridėti vieng. iš šių daiktų: Odinius kailio pamušalus batus \$14.40, vyriškus išsiginius batus \$11.40, 3 sv. vilnų \$15.48, arba apsiausto vietoj duoti velturą, pridėdam \$8.40. Prie No. 53—55 galima pridėti vieng. iš šių: Vyrišką ar moterišką laik rodiuką, 17 akmenų „Dixon“ — \$30.00, „Solingen“ skustuvas \$4.70, Deimantų stiklo rožtuką \$7.20, Medžiagų spalvos ir raštai nusakomi už skutojo, dydis nurodomas. Norint augštesnį kokybių medžiagų elni tams kelti po 50 centų ydai iki \$2.00.

Dirbame kasdien išskyrus sekmadienius nuo 9—6 val. vak.

PATRIA GIFT PARCEL COMPANY Tel. CR 7-2126

3741 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois, U.S.A.

NAUJĄ ARBA VARTOTĄ AUTOMOBILĮ GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ

NAUJAS 1957 CHRYSLER \$2811	NAUJAS 1957 PLYMOUTH \$1732
-----------------------------	-----------------------------

Daugybė garantuotų visų išdirbusių vartotų automobilių už labai atpigintas kainas

Seniausia, didžiausia ir teisingiausia lietuvių automobilių pardavimo ir remonto įstaiga

BALZEKAS MOTOR SALES, INC. CHRYSLER — PLYMOUTH DIRECT FACTORY DEALER

4030 Archer Ave., Chicago 32, Illinois Telef. Vİrginia 7-1515

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE Kiekvieno Sentaupos Apdraustos iki \$10,000.00

Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN. 6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN. 2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN. 3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN. 1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN. 1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave. CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS: Pirmadi., antradi., penktadi. ir Trečiadi. 9 ryto iki 12 val. Seštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadi. 9 val. iki 8 v.v.

TELEVIZIJA • RADIJAS

HI FI PHONOGRAFAI • VOKISKI RADJAI DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME

FRANK'S TV & RADIO, INC.

3240 So. Halsted St., CALUMET 5-7252

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,

kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtikrina Suvienuytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Galite taupyti atvykdamas asmeniškai ar per laiškus. Bus greitai ir draugiškai patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

KULTŪRINĖS PASTANGOS

L. DAMBRIONAS, Brentwood, Md.

2. Kas trukdo mūsų bendruomenės efektyviai paremti kultūrinę pastangą?

Kultūrai jei ne klestėti, tai bent gyvybingai reikštis reikia dviejų dalykų — kūrėjų ir visuomenės, kurie ta kūryba domėtos, kūrėjų darbą remtų. Reikia abiejų bendradarbiavimo. Tuo tarpu pas mus visuotinė skundžiama, kad būklė toli gražu nėra tokia, kokios pageidautume, kad ji nėra net patenkinama, kad kaskart vis eina blogyn. Skundžiamasi tautinės sąmonės silpnėjimu, tautinio idealizmo stoka, kuris reiškiasi štai kokiais faktais: žymios dalies tautiečių nesirūpinimu savo vaikų liuanistiniu švietimu, menku domėjimusi lietuviška spauda, ypač knygoms ir apskritai meno kūryba, labai žymios visuomenės dalies nesidomėjimu visuomenine veikla, menka pinigine ar kitokia parama lietuviškos institucijoms ir pan.

Konkrečių statistinių duomenų, patvirtinančių šiuos teigimus, gali suteikti knygų leidyklos, visuomeninių organizacijų vadovybės, aukų rinkėjai pvz. Vasario 16 gimnazijai ir kitiems visuomeniniams reikalingam. Trumpai kalbant, mūsų visuomenė nei trūksta tam tikro tautinio susipratimo, kuris konkrečiai reiškiasi tautiniu idealizmu.

Idealistais vadiname tuos, kurie daugiau vertina dvasines vertybes ir jomis siejosi, o materialistais, kurie daugiau rūpinasi medžiagiais dalykais. Nėra turbūt grynų idealistų ir grynų (gyvenimiškųjų) materialistų, bet vis dėlto galima žmones suskirstyti į reliatyvius idealistus ir reliatyvius materialistus. Mūsų didžiosios dalies liga yra turbūt ta, kad esame didesni materialistai, negu idealistai. Kokios yra tos ligos — tautinio idealizmo stokos priežastys? Tiksliau kalbant, jų galima nurodyti kelias.

1) Noras greitai praturtėti. Tik ką atvažiavę Amerikon ir turėdami nedaugiau kaip po keletą šimtų santaupų, lietuviai buvo dosnesni. Mat jautėsi gana turtingi. Dabar daugelis turi savus namus, automobilius ar kitokios nuosavybės, bet jaučiasi esą neturtingi, nes namas ar automobilis gal dar nevisai išmokėtas, o jei ir išmokėtas, tai palyginę save su turtingesniais, vistiek jaučiasi esą vargšai. Noras būti turtingu auga proporcingai augančiam turtui kaip, anot patariels, apetitas.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

Precin Photo Studio

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-242

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, nagali rasti sėdimą ir aktyvų miegą nes jų užsieniečių žaizdų niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų uždeklite LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taip pat nuo skaudančių nudegimų. Ji taip pat pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIA. RIEŠ. Taip pat pašalina peršalimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su stabdo džiovinimą odos ir peršalimą tarpinių. Yra tinkama vartoti nuo džiūtančios ausklosios odos odos dirvinių, odos išbrimų ir t. t. taip pat tinkama vartoti vaikams, kada pasirodo skaudus išbrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse: Milwaukee, Wis., Gary, Ind. ir Detroit, Michigane arba rašykite ir atsiskaitę Monney order.

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

didėja bevalgant. Toks žmogus kasdien galvoja apie savo santapus. Turėjau kaimynus (bevaikių pora), kurie buvo pasiryžę kas savaitę truko-plyšo padėti bankan nustatytą sumą pinigų. O jei kurią savaitę paliktų pragyvenimui neužtektavo, mažiau valgydavo arba pasiskolindavo iš kaimynų. Panašiai kaip pas Moljero šykštui, kuris vogdavo nuo savo arklių avizos. Kai toks žmogus psichologiškai jaučiasi neturtingas, aišku, jis niekam aukoti negali. Toks žmogus negali nė savo vaiko išleisti lietuviškon vasaros stovyklon, nes tam juk reikia išmesti šimtinę ar daugiau. O tai juk baisi suma.

2) Prabangos meilė. Yra kita žmonių rūšis, kurie yra šykštūs kitiems, bet nėra šykštūs sau. Jie mėgsta gražius rūbus, brangius baldus, automobilius, brangenybes. Tos rūšies žmonės dažniausiai yra snobai. Jie mano, kad žmonės laikys juos kultūringais, jei matys juos turint brangių dalykų. Dvasios ubagys jie jie tariasi gal paslėpti po brangiais blizgučiais. Tokie žmonės, ypač moterys, iš principo neperka drabužių pigioji krautu-

vėjų. Miegamojo baldai, pigesni

3) Trečią rūšį sudaro tie, ku-

V. Jonynas

Leonas

rei 400-500 dolerių, jiems permenki, "nepatogūs". Jie mėgsta pasigirti savo baldais, pasirodyti, kad turi skonių ir "grožiu" negaili pinigų. Brangiais drabužiais, baldais ar automobiliais jie taip pat didžiuojasi, kaip dalininkas savo paveikslu ar rašytojas savo veikalu. Jie laiko savo garbės pareigą turėti žiedų su briliantais ir sugeba brangių dalykų. Dvasios ubagys "netyčia" prasitarti, kiek jie jie tariasi gal paslėpti po brangiais blizgučiais. Tokie žmonės, ypač moterys, iš principo neperka drabužių pigioji krautu-

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

MARCH-KOVO 28, 29, 30 d. d.

GRAIN ALCOHOL 190 PROOF V.S.P.	Fifth	\$4.89
HENNESSY THREE STAR COGNAC	Fifth	\$5.09
ASBACH URALT	Fifth	\$5.59
IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	\$3.29
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	\$1.39
OLD GRAND DAD OR (Decanters only)		
OLD TAYLOR BONDED WHISKEY, Fifth		\$4.49
KRUPNIK (HONEY PUNCH)	Fifth	\$3.39
CREME DE BANANA LIQUEUR	Fifth	\$3.59
STEINHAGER (URQUELL)	Fifth	\$4.59
WURZBURGER IMPORTED BEER		
Case of 24 bottles	Case	\$7.50

1957 BUICKAS
Tik
\$2,595.00

Dynaflo, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—MILDA BUICK, Inc.
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ PRISTATOM I VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.

STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave., Telefonas Virginia 7-7097

Atliekame didelių ir mažų automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis. Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav. 2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.) Telef. Prospect 8-9842, Namų tel. Walbrook 5-5934

rie gerokai apamerikonėjo, nuo praeito angliskai, paskaito dienraštį, žurnalą, kurie juk tokie pigūs — po 15 ar 25 centus. Jie save laiko susipratusiais lietuvi. is ir patriotais, bet lietuviškų žurnalų ar knygų neperka, o už lietuvišką žurnalą reikia mokėti mažiausia 50 centų, taigi dvigubai brangiau ir, be to, jame nėra tiek daug ir tokių gražių nuotraukų. Tokie žmonės teisinasi tuo, kad lietuviškų žurnalų nėra kiekviename kioske, o angliskų yra, tad po darbo eidamas namo ir nusiperki netyčia, o lietuvišką, reikalui esant, gali pasiskolinti.

Tokie žmonės atsimena Vaidganto sugėdinimą, kad mūsų inteligentams knygų spinta nežinomas baldas, todėl jie turi savo bute kokią knydėtę ar lentynėlę, manydami, kad pats baldas yra jau inteligentiškumo pažymys. Lietuviškų knygų tokioj knygdešėj paprastai nėra, nebent keletas iš Vokietijos atsivežtų. Bet užtat ten gali pamatyti nelietuviškų knygų ar kokią enciklopediją — po 29 centus už tomą. Tokiems patriotams sunku jau prisiversti paskaityti lietuvišką knygą. Kartą vieniš ponai ėmiau girti vieną tikrai įdomų lietuvišką romaną. Paprasė paskolinti. Išlaikė me-

tus. Kai paprašiau gražinti, gražintuvybės atprato. Mat jie jau praeito angliskai, paskaito dienraštį, žurnalą, kurie juk tokie pigūs — po 15 ar 25 centus. Jie save laiko susipratusiais lietuvi. is ir patriotais, bet lietuviškų žurnalų ar knygų neperka, o už lietuvišką žurnalą reikia mokėti mažiausia 50 centų, taigi dvigubai brangiau ir, be to, jame nėra tiek daug ir tokių gražių nuotraukų. Tokie žmonės teisinasi tuo, kad lietuviškų žurnalų nėra kiekviename kioske, o angliskų yra, tad po darbo eidamas namo ir nusiperki netyčia, o lietuvišką, reikalui esant, gali pasiskolinti.

(Nukrepta į 6 psl.)

KADA IR KAM MOKAMOS Pensijos ir Pašalpos

Šiame leidinyje ir 8 pusl. priede atspausdinta JAV-bių Socialinio Draudimo (Social Security) įstatymas su naujausiais 1956 metų papildymais, būtent: 1) Oficialios pensijų ir pašalpų lentelės, 2) Moterims pensijų mokėjimas nuo 62 metų amžiaus, 3) Nedarbingumo asmeninis pensijos mokėjimas nuo 50 metų amžiaus. Be to, šiame leidinyje atspausdintas Nelaimingų atsitikimų įstatymas (Workmen's Compensation), su lentelėmis, nurodant už kokius kūno sužalojimus kiek mokamos pašalpos. Leidinių kaina tik 80 centų. Pildius su užsakymais siųsti: "DRAUGAS" 4545 West 63rd Street Chicago 29, Illinois

Duona ir įvairias skoningas bulskutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. LITUANICA AVE.
TEL. CLAIRSIDE 4-6378

Pristatomė į visas krautus ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekandčiai.

ANTANAS VILIMAS
3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — F.RONTIER 6-1882

PRADĖKITE TAUPYTI PAS MUS ... GAUSITE AUGSČIAUSIĄ DIVIDENDĄ ... O BE TO, APDRAUSTA SAUGUMA IKI \$10,000.00 ... IR, NAUDINGŲ DOVANŲ UŽ JŲSŲ PRILANKUMĄ

Elektrinis laikrodis su \$500.00 DEPOZITU

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 So. 49th St., Cicero, Ill.

JUOZAS GRIBASKAS, Vedėjas
Tel.: Townhall 3-8131 ir Bishop 2-1397

RAŠTINĖS VALANDOS:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 5; pirmadieniais iki 8 vakarų; šeštadieniais iki 1 v. po pietų; trečiadieniais uždara.

DYKAI PLUŠINIS ŽUIKUTIS VAIKŲČIAMS TAUPYTOJAMS

SPECIALUS BARGENAS

- Sofoms, Lovoms,
- Lempoms

KAINOS NUO \$49.50 ir augščiau

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BALDŲ
PETA A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Kas turi gerą skonį viską perka pas Lieponį.

Mes mokame Augštą Dividendą

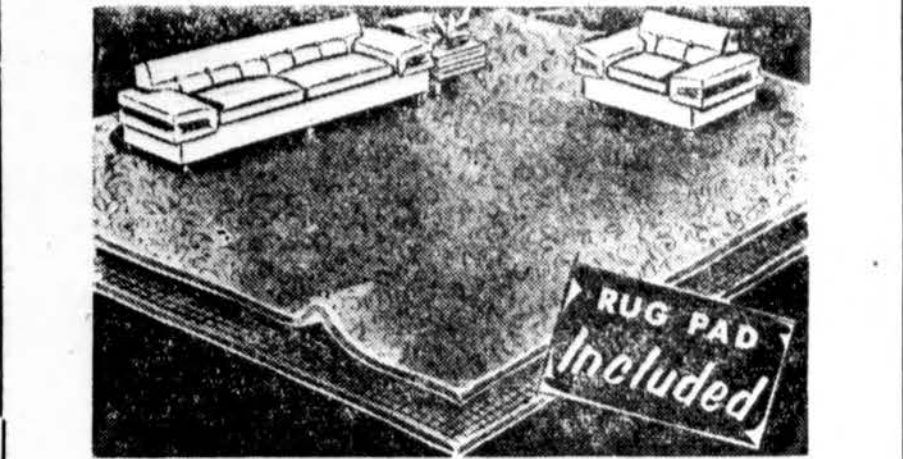
MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISI LIETUVISKI KOLONIJŲ SAUGIAUSIAI IR PELNINGIAUSIAI TAUPYMO BENDROVĖ

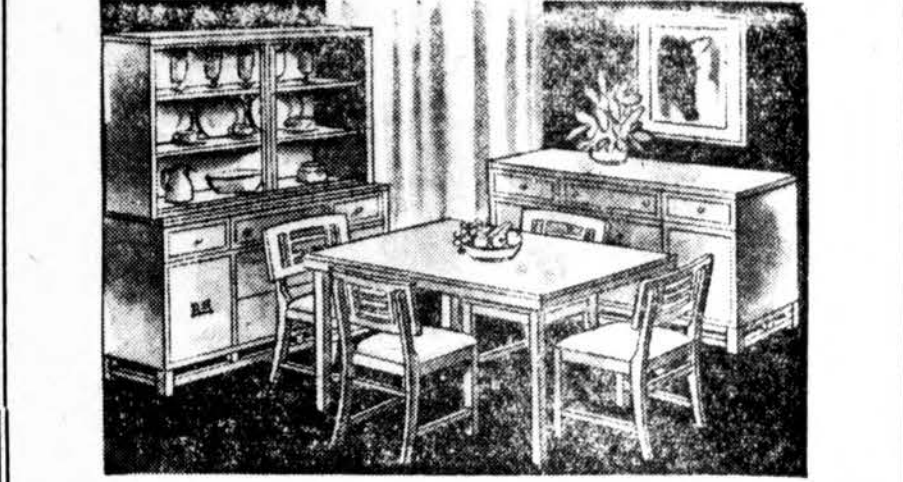
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Lietuvių Prekybos Namai

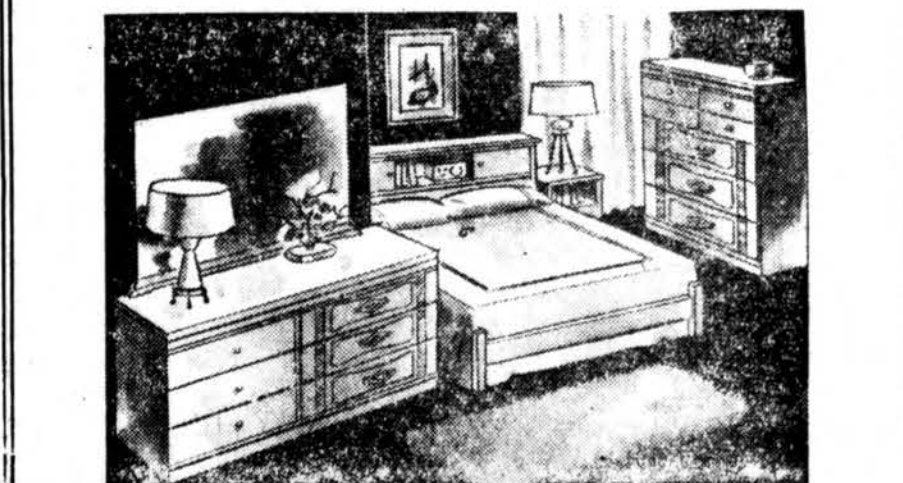
Visos prekės 1957 metų stiliaus, be brokų sąskaitos neparduodamos Finansų Kompanijon

Studio sofas, įvairių spalvų, dienai sofa, pakčiai lova, pas mus parduodama \$39.00
5 dalių sofa ir nakčiai lova, kėdės ir atlošiamos nakčiai padaroma lova, 2 pagalvėlės, pas mus \$129.00
2 dalių svečių kambario setas, pulkios Nylon medžiagos, gražaus stiliaus, pas mus \$189.00
2 dalių sofa ir kėdė Nylon ar vilna, geriausių Amerikos fabriko, Kroshler, Apolstering King \$249.00
9x12 vilnoniai kilimai, Alexander Smith, Magee, Bigelow, naujų spalvų \$69.00
9x12 kilimai įpatinai modernūs, garantuoti 10 metų, parduodami pirmą kartą Chicagoje \$129.00

5 dalių valgomoji su formica viršumi, virtuvėn \$39.00
5 dalių valgomoji kambario stalis ir 4 kėdės su formica, ažuolo medžio, naujo stiliaus \$99.00
7 dalių ažuolo ar riežuto medžio valgomoji, už šią nustatytą kainą \$129.00
8 dalių valgomoji ažuolo, riežuto, raudonmedžio, tik \$299.00
9 dalių valgomoji raudonmedžio ar riežuto, su šliuoto stiklo stumdomom durim, įpatinai pavykusio stiliaus — 16 asmenų laisvai susėdę, tik \$400.00

Miegamieji riežuto ar ažuolo su šliuotu veidrodžiu, naujo stiliaus, tik \$129.00
Miegamieji 5 dalių ažuolo medžio ar riežuto \$149.00
Miegamieji 6 dalių labai vykusio stiliaus, raudono medžio ar riežuto, 2 lėmos dovanai \$199.00
Matracai spygliniai visų dydžių nuo \$19—49.00

RAŠOMIEJI STALAI — KNYGOM SPINTOS

Rašomieji stalai, raudonmedžio, ažuolo, riežuto su 4 stalčiais, tik moksleiviams \$29.00
Rašomieji stalai dvimė eilėm stalčių \$39.00
Rašomieji stalai, specialus įdėjimas rašomai masinėlei, riežuto medžio \$59.00
Rašomieji stalai Europietiško dydžio ir stiliaus ofisams ar profesionalams, visi stalčiai užrakinti, reguliuojamas augštis, tik \$135.00
Knygom spintos su stiklo durim, 4 eilės knygų, lentynos reguliuojamos, tik \$29.00
Knygų spintos su šliuoto stiklo stumdomom durim, ažuolo ar raudono medžio, tik \$39.00

T V

ACA, Zenith, General Electric nuo \$99.00

SALDYTUVAI. SKALBIAMOS MASINOS VIRIMUI PEČIAI

6 pėdų šaldytuvai Westinghouse, Admiral, Norge, Frigidaire, General Electric, nuo \$149.00
Virimui parcelano krosnys, automatišku uždegimu, nedžiūtam parcelano, žymios Crown kompanijos, po \$99.00
Virimui pečiai, Crown, RCA, Roper, Tapan, Universal \$169.00

Jei jūs pavargote bejėgiškai pūkiu baldų už prieinamą kainą atvykite pas mus. Jūs būsite nustebinti mūsų žemomis kainomis ir gražiu modernišku stiliumi.

FURNITURE CENTER, INC.
3224 SO. HALSTED STREET
Lietuvių Prekybos Namai — vedėjas — Justas Lieponis
TEL. — VICTORY 2-4226

IMONE ATIDARYTA:
Pirm., Ketvirtadien., 9—9:30
Kitom dienom: 9—6:00
Sekmadieniais: 10—5 valandos

KULTŪRINĖS...

(Atkelta iš 5 pusl.)

Yra galbūt ir daugiau "psichologinių" tipų. Daugelis jų greičiausiai yra mišrūs tipai. Tačiau visiems jiems bendra ypatybė yra ta, kad pinigų ar daiktų jie myli labiau nei lietuvių, nei savo vaikų lietuvišką švictimą. Suprantama, kad negalima smerkti taupymo ar brangių dalykų pirkimo, bet kai lietuvių bei lieka tik simboliniai skaitikiai arba visai nieko, tai tokius žmones tenka laikyti gyvenimiškais materialistais, kuriems medžiaginiai dalykai yra viskas, o dvasinės vertybės mažai ar nieko nereiškia.

Seni ateiviai lietuviai žino terminą — "dolerio liga". Jis turi ne tik netiesioginę, bet ir tiesioginę reikšmę. Tai psichinė liga, kai dėl pinigų tiesiogiai ar netiesiogiai žudomasi. Teko pažinti vieną lietuvių šeimą, kuri turi pora namų iš keturių butų, pinigų banke, vaikai suaugę ir gyvena savarankiškai labai gražiai, o patys (vyras ir žmona) dar tebedirba. Grijdamas naktį iš darbo, vyras apžiūri kaimynų šilgatyvose susitvarkytas šukšlių dėžes ir radęs išmestas senas kojines ar batus parsineša namo. Susitaisęs dar dvi žmona įkišo į dulkiųsiurblio motorą pirštą, kuris buvo beveik nukirstas. Pati kišo į visokių skystius, aprašiojo skudurais, bet pas daktarą nėjo, nes tam reikia keletą dolerių mokėti. Sekančią dieną jauėjo darban, kad "nepraliuzytų" dienos uždarbio.

Vyras dažydamas namą nugriuvo nuo kopėčių ir įskėlė rankos kaulą, bet pas daktarą taip pat nėjo, nors keletą savaičių rankos nevaldė. Sako, aš "nebelvyvū" į daktarus. Iš tikrųjų jam buvo galima išmesti keletą dolerių. Tai buvo paprasti žmoneliai, bet yra tos rūšies ir vad. inteligentų, kurie pvelnanko tų lietuviškų parengimų, kur reikia bilietą nusipirkti.

(Bus daugiau)

arba nebendruoja su lietuviais, kad pasivaikšius pas kaimyną nereikėtų pas save kvieštis. Jie vengia aukų rinkėjų kaip užkrečiamos ligos, o sugauti ilgai teisinasi, kodėl tik tiek tegali paaugoti. Lietuvių požiūriu materialistai yra ne tik tie, kurie "vertina" pinigą ar daiktą, bet ir tie, kurie garbina tinginį, asmeninius malonumus ir panašias "vertybes". Tokie žmonės, užuot nuėję į lietuvių susirinkimą, mielau nueis į kiną "pasilsėti" ar panašion vieton. Bloga dar tai, kad tokie žmonės neigiamai veikia ir kitus. Mažesnę kolonijose jie duoda visuomeniniam gyvenimui "toną".

Kyla klausimas, ar toji mūsų visuomeninė liga — tautinio idealizmo stoka — yra pagydoma. Kadangi nesame deterministai ir pripažįstame laisvą valią, tai iš principo negalime neigti pasikietimo galimybes. Tačiau kadangi turime reikalą su suaugusiais žmonėmis, su nusistovėjusiais "charakteriais", tai ką nors čia pakeisti nėra lengva. Vis dėlto kodėlgi turėtume gyventi "nesamoningai", gyvenanti taip, kaip gyvenasi, pagal laissez passer principą? Kodėl nepagalvoti apie sąmoningą savo bendruomenės gyvenimo jei ne tvarkymą, tai bent jo kreipimą tam tikra kryptimi? Juk jeigu tikime auklėjimo galia, tai neturėtume jo užmiršti ir čia. Todėl sakytumė, kad vienas iš reikalingiausių šio meto dalykų yra tautinis visuomeninis auklėjimas. Laisvoji Lietuvoje prof. St. Salkauskis tam klausimui skyrė net ištisą veikalą. Juo labiau tai reikalinga šičia.

Kas tą darbą turi dirbti? Visi, kurie šį reikalą supranta. Tam panaudotina spauda, susirinkimai ir kitos priemonės. Šviešumėnės pareiga vadovauti, formuoti viešąją opinią, o ne plaukti pasroviui. Kas čia darytina konkrečiai, yra specialus klausimas, apie kurį turi galvoti visi.

Vytautas Jonynas

Ilustracija "Ora pro nobis"

Kitaip gydo sergant sloga

Dr. Guy T. Vise, besidarbujęs Meridiane, Miss., susirgusiems sloga vieton daugiau skysčių, pataria jų vartoti kuo mažesniais. Ligonį jis nuo galvos iki kojų susupa antklode, deda šiltus butelius ir elektrinį šildytuvą, duoda net ir laisvinančių vidurius vaistų, kad tik organizmas būtų "sausėnis". Jo bandymai parodė, kad sausesniam organizme geriau veikia antibiotikai, kovoją su slogos užkrėtomis. Apie tai rašo "Science Digest".

MIRACLE CLUB—MERGAIČIAMS
St. Gertrude's Parapijoje
Puikūs kambariukai, skanūs valgiai
Labai gera transportacija
\$14 ir augščiau
6156 Sheridan Rd., SH 3-9336

Klijai "plunksnoje"

Išraštas būdas specialias ball-point plunksnas pripildyti klijais ir taip patogiai naudoti lyg rašomąją plunksną. Išrado Glupen bendrovė Hamptone, Va.

DEMOSIO, LIETUVIAI!

Galite gauti visokių odų (skūry) pas lietuvių. Chromas ir juochromis — pasirinkimas iš įvairių spalvų. Padai, vidpadžiai, užkulniai. Siuntimui saviesiems už Geležinės Uždangos. A. Barvydis, 751 W. 32nd St., Chicago 16, Ill. Atdara iki 7 val. vak. kiekvieną d. išskyrus sekmadienį.

Delicious food expertly served in cheerful, spacious dining halls
Weddings • Showers • Anniversaries • Banquets • Conventions
Be a guest at your next party
Make reservations today!
KAYS KATERING KITCHEN
7547 Irving Park TU 9-7289
Evenings call AV 3-0860

Chicago's svariausias ir modniškiausias Piliakų Daržas —
BUCO D. RZAS
WILLOW WEST INN AND PICKIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
Willow Springs, Illinois

INCOME TAX SERVICE
Daily 9 A. M. to 9 P. M.
A. K. JONES
9205 S. Utica
(3 blocks East of Kedzie)
EVERGREEN PARK, ILL.
Garden 2-6668

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

Pasilinksminimui — praleiskite vakarą čia!
MARIE SHAW'S CLUB EVERGLADE
Jūsų šeiminiškai Tex Rose ir Budd Glott
Užkandžiai biizneriams nuo 11 v. r. iki 3 v. popiet
Pietūs nuo 7 v. v. iki 3 v. r.
LAUKITE GRAND OPENING!
Koktelių valanda 3 v. popiet iki 7 v. vak.
Garden 2-9838 2501 W. 95th St.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

CENTRAL PARCEL SERVICE YRA VIENINTELĖ ISTAIGA CHICAGOJE, INTURISTO ĮGALIOTA.

Aukštos kokybės vilnonės angliskos medžiagos. Standartiniai audinių siuntiniai. Standartiniai maisto produktų siuntiniai.

Anti-Polio serumas, streptomocinas, cortisonas, serpasilis ir kitokie vaistai pristatomi oro paštu per keletą dienų.

Reikalaukite mūsų naujų katalogų užsakymai be eilės priimami.
Jei norite pasiųsti Jūsų pačių sudarytą siuntinį — prašome paskambinti dėl susitarimo — WAbash 2-9354. Mes žymiai padidinome savo tarnautojų skaičių ir dabar galime priimti Jūsų siuntinius daug greičiau, negu pirmiau priimdavome.

Mūsų greitas ir patikimas patarnavimas yra gerai žinomas čia ir Lietuvoje. Nuo 1947 metų mes esame pristatę daug dešimčių tūkstančių siuntinių, nepraradę nė vieno.

Atdara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9:00 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
Suite 1200, 220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Tel. WAbash 2-9354

Akli "matys"

Massachusetts Technologijos institutas išrado prietaisą, kuriuo aklieji gali "matyti" šviesas gatvių sankryžose net už 300 pėdų. Tas įtaisas vartoja elektroninius signalus, kurie perdujami garsais, ir aklieji juos tokiu pat įtaisu, kaip kad naudoja kurtieji klausai sustiprinti.

PASAKOS — VAIKŲ DZIAUGMAS
Pasakų knyga — geriausia dovana! Už \$2.00 autorė atsiųs savo naują 128 pusl. lietuviškų pasakų knygą "Saulės vestuvės". Spalvotas viršelis, daug dail. standikaitės iliustracijų. Persiuntimą apmokame. Sonė Pipiraitė Tomarionė, 5126 S. Aberdeen, Chicago 9, Ill.

Siunčiame pinigus į LIETUVĄ ir visas kitas šalis.

Turime tiesioginį ryšį telegramu ar oro paštu.

Pristatymas pilnai garantuotas, ir jums persiunčiame kvitą su asmens parašu.

Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba telefonuokite — Foreign Department FRANKLIN 2-4100

AMALGAMATED TRUST & SAVINGS BANK
111 So. Dearborn Street
Chicago, Illinois

Krautuvėje "MARGINIAI" adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 9, Ill., galima gauti gražiausią liudies meno išdirbinius, knygos, žurnalai, taip pat galanteriją.

FLORIDA — FLORIDA
Atvažiuojant į Floridą sustokite, Neptūno Vilioje, pas p. Seštokus. Jie — jums patars kūr geriausia jums apsigyventi arba apsigyventi. 666 — 76th Ave., St. Petersburg Beach, Fla. Tel. 21-8204.

Comptometro-Mašinraščio Mokykla Pradeda Pavasario Semestrą
Tuoj mesk dulkiną fabriką, nes jūsų laukia darbas šviesoje raštinėje. Skambink mokyklos vedėjui P. Keslūniui — tel. WAbrook 5-4315. Mokyklos adresas: 5543 S. Albany Ave.

Ledų kalnai 1,000,000 metų

Tyrinėtojai nustatė, kad kai-

kurie ledų kalnai, kurie šiauriniame Atlante sudaro pavojų laivams, gali būti net milijono metų senumo.

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praeityje, mes norime jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANKS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis pergyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

METROPOLITAN STATE BANKS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVISKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

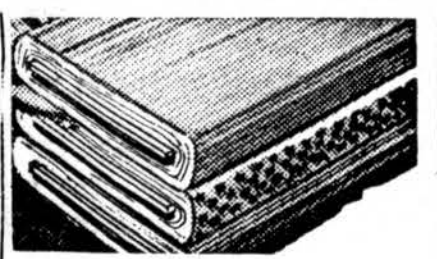
Kviečiame ir Jus atvykti tuoj pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK
2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

Pardoudama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ
IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

VYRISKAM KOSTIUMUI
3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
Specialiai tik \$8.50

GRYNOS VILNOS VYRISKAM KOSTIUMUI 3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
už \$15.00

VILNŲ VYR. KOSTIUMUI
worsted (Sharskin) medžiaga
regul. vertė \$8.50
specialiai už jardą
tik \$4.50

MOTERIMS VILNŲNE PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą

SPAUSDINTO SILKO CREPE
vertė \$2.50 už jardą ir aukščiau
specialiai už jardą
tik \$1.25

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOntroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS
UŽ KIEKVIENĄ PIRKINI

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

SUMAŽINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS

įsidedami Juozo Spaičio aluminijaus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir sietelių sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūsų namas stovės. Pasaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.

Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance) JUOZAS SPAITIS
3259 So. Halsted St., Tel. Victory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždaryta

AUDYKLA JUOSTA KAZYS PRISMANTAS, sav.

1805 West 46th Street
Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085

Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoja: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

K. GASIONAS SIUVEJAS MOTERŲ ROBU
Pirma moteriškų kostiumų ir paltų užsakymas. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toll pralenkia savo kokybę gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REdpublic 7-6329

10 Atsakymų Kodėl Apsimoka Taupyti Standard Federal Taupymo B-vėje

1. Stipriausia Taupymo Bendrovė Chicagoje.
2. Turtas \$58,000,000.00
3. Atsargos Fondas virš \$5,000,000.00
4. Standard Namas ir visi įrengimai vert. virš \$1,000,000.00, bet knygoje rodoma už \$1.00.
5. Pakėlė dividendą 1/4% visoms taupymo sąskaitoms.
6. Visados išmokėjome Taupytojams pagal pareikalavimą depresijos ir karo laikais.
7. Visi Taupytojų pinigai investuoti į United States Government garantuotus morgičius ir bonus.
8. Teisingas patarnavimas visuose skyriuose.
9. Visi Direktorai lietuviai.
10. Narys Federal Savings & Loan Insurance Corporation ir Federal Home Loan Bank Sistemos.

Pinigai įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidarama.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

K. Barėno novelės

J. KUZMICKIS, D. Britanija

Ne vienas teigia, kad mūsų rašytojai per daug duoklės atiduoda įvairioms Lietuvos okupacijoms: žymi dalis mūsų belotistikos knygų kalba tai apie sovietų, tai apie nacių okupaciją, vaizduodami Lietuvą nenormaliu vergijos metu. Ypačiai mūsų jaunimas, jei ir ištiesia ranką į kokią naują knygą, pirmiausia paklažia: ar vėl kas nors apie komunistus ar vokiečius?

Kitoks yra Kazimieras Barėnas: ir prieš porą metų išleistoje "Giedra visad grįžta" knygoje ir ką tik išspaudos išėjusiame novelių rinkinyje "Karališka diena" jis mintimis persikelia į laisvos Lietuvos laikotarpį ir, vaizduodamas buitį įvairius Gulbinuose, paberia visą eilę lietuviškų, ramių, svetimųjų įsibrovimo nesudrumstų vaizdų.

Gyvenimas Gulbinų mieste

Kaz. Barėnas yra darbūtas ir, reikia pasakyti, produktyvus rašytojas, nevengiąs publicistikos ir, be to, didelis knygų mėgėjas. Kažin ar tremtyje yra išleista nors viena knyga, kurios jis nebūtų skaitęs ir neįrikiavęs į didelės savo bibliotekos lentynas. Skaito jis ir anglų kalba, ir kelerius praėjusių metų bėgą davė bene porą rūpestingai atliktų vertimų (kurių tarpe pa žymėtinas "Sudie, pone Cipše").

Tačiau savo originalioje kūryboje jis yra giliai lietuviškas, rodo, sąmoningai neaplaikąs ir tarptautines problemas, bet pasitenkinąs fiktyvaus Gulbinų miesto gyventojais ir jų pergyvenimais. Jau pirmoje šio rinkinio novelėje jis iš karto parodo savo dėmesio ribas: "Tik vieną pagrindinį rūpestį turėjęs Adomas Sėdula, ir tas pats jam davė gerą duoną. Tas rūpestis buvo didelis, kaip ir Gulbinų paštas. Gulbinai — apskrities miestas, o Sėdula čia pašto viršininkas." ("Rūpestis", 5 psl.).

Skaitydami šias novelės, mes tuoj susipažįstame ne tik su Gulbinų pašto viršininku Sėdu-

la ir jo žmona, bet ir su apskrities inžinieriumi Čirpliu bei jo pavaduotoju Balanda, ir su "Gulbinų Garso" redaktoriumi Lauritėnu, ir su savivaldybės raštinės vedėju Morkumi, ir su miesto policininku Kreivanosiu, ir su kaimyninio Klevalapių bažnytkaimio žmonėmis. Taigi, visas novelės riša ta pati vieta — Gulbinų miestas ir įvairūs jo žmonės.

Kažin kokių ypatingų problemų Kaz. Barėnas savo novelėse nekelia. Jis, greitomis skaitant, rodo, ne nespėdžia savo veikėjams ar gyvenimo painiui, tik pasakoja kaip akyklus stebėtojas, nepamiršdamas nei vienos smulkmenos. Tačiau kai jis pasakoja, skaitytojo vaizduotėje atgimsta gyvi Gulbinų žmonės su keistais būdo bruožais, su jiems būdingais pomėgiais ir palinkimais.

Antra vertus, mūsų autorius nedailina, negražina gyvenimo kasdienybės, eidamas realaus pasakojimo keliu ir vaizduodamas žmones tokius, kokie jie iš tikrųjų yra ar bent kokie jie autoriui atrodo. Skaitai vieną novelę, paskui antrą, trečią, ir matai žmonių galeriją, seki jų kasdieninius nutikimus, jų pergyvenimus ir pagalvoji — koks turiningas įvairių tipų rinkinys, koks įspūdingas lietuviškų charakterių paradas.

Žmonės ir įvykiai

Kaikam gali atrodyti, kad K. Barėno aprašyti žmonės kiek saržuoti. Jeigu paimtume tradicinę literatūros teorijos vadovėlių su teigiamų ir neigiamų veikėjų paskirstymu, vargiai mes teigiamais pavadintume ar tai pašto viršininką Sėdulą, ar tai policininką Kreivanosį, ar tai redaktorių Lauritėną, ar pagaliau raštinės vedėją Morkų. Tik

RADIO PROGRAMA

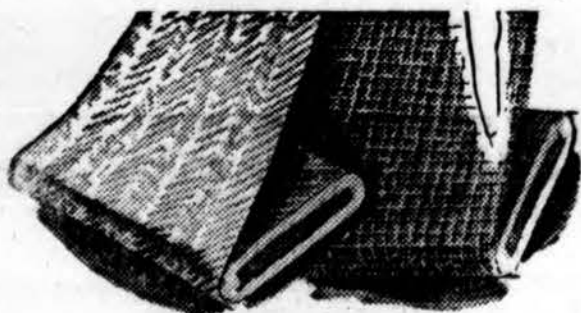
Liet. Radio Programa iš stoties WBMS, 1090 kil. sekmadieniais 12-12:30 val. per pietus liet. muzika, dainos, ir Magdūtas Pasaka. Biznių reikalais kreipkitės į Steponą Minką, Baltic Florida, 6411 ir Dovanų Kraštų, 502 E. Broadway So. Boston, 27. Masa Tel. So. 8-0459. Tar. os. 8-0459. Draugai.

Wholesale Appliances Distributors, Inc.

Turime gražų pasirinkimą naujų prekių — Electrical Appliances kurias parduodame urmininkams bei "retaileriams". Užleikite šiandien ir palygininkite mūsų žemas kainas su kitom. Atsineškite šį skelbimą ir gausite gražią dovaną nemokamai.

2310 S. Cicero Avenue, Cicero, Ill., TO 3-5378

Yra kalbama mieste, kad STEIN TEXTILE BENDROVĖJE rasite didžiausią pasirinkimą už nebrangias kainas įvairių vilnonių, šilkinų, medvilninių, užuolaidoms ir uždangalams medžiagoms. Taip pat ir paltams medžiagų vyrams ir moterims.

STEIN'AS turi metinį išpardavimą, štai pavyzdys kainų:

Geriausios ANGLIŠKOS bei "worsted" MEDŽIAGOS kostiumams, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar tik \$4.50
Visokiausiu pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas ir plaušamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta", paprastai \$1.98, dabar tik \$1.00
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tik \$1.50
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki \$2.98, tik \$1.50
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik \$1.00

Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš \$20.00 gausite vieną sužnelę medžiagą kaip dovaną.

Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", satina, taffeta, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOOnroe 6-8152.

Vyt. Jonynas

Vaitkūnas ir Marytė

su jais susipažinę, tuoj pastebime visą eilę jų keistenybių: Sėdula — smulkmeniškas pedantas, Kreivanosis — naivus, kaip kasdieninius nutikimus, jų pergyvenimus ir pagalvoji — koks turiningas įvairių tipų rinkinys, koks įspūdingas lietuviškų charakterių paradas.

Tačiau kiekvienas žmogus turi savo atskirą vidaus pasaulį, kuris kitam, prašalaičiui, atrodo ir keistas, ir kritikuotinas, ir neįprastas. Vieną kartą su tokiu žmogumi susitikus, dažnai klaidingai jis apibendrinamas ir net pasmerkiamas. Tiksliai tas, kuris žmogų stebi K. Barėno atidumu, sakyčiau — objektyvumu, gali pastebėti, kad ir menkoje, vėdingoje asmenybėje glūdi sau žmogus, visai savitas pasaulis, kuris — ar kam patin-

ka, ar nepatinka — gyvena su savo rūpesčiais, nesėkmėmis ar mažais laimėjimais. Štai dėl ko ir K. Barėno veikėjų galerija įdomi, nors nepaprasta, savita, nors ydinga.

Nors autorius visą pasakojimo metą liekasi tarsi nuošalumoje, nors jis savo nuomonės neužneša, tačiau daug kur jausiti jo tylus džiaugsmas, liūdesys ar skaudi ironija. Tai suprantame iš kaikiurių novelių pačių

ORIGINALUS MAURICE MOORE PAMINKLAI nuo 1878 metų

John J. Moore, sav. Paminklai Mauzolejai Akmenys Markers Prieš šv. Supilchre kapines Ofisai 111 ir Austin Avenue BEVERLY 8-6182 Worth, Ill. Residence Tel. Hilltop 5-6277

Aklųjų akys atrodė, kad jie mirė, bet jie yra RAMYBĖJE.

PIGLAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS Turiu naują didelį sunkvežimį ir apraudas 2313 W. 91st St., Chicago, Ill. Tel. PResect 9-2781

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President 6819 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-3745

Į paminklų patalpą ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu. Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. ISSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA KAPINŲ DIENOJE! JOKIO ĮMOKYMO. SUMOKĖSITĖ KAPINŲ DIENOJE.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą".

paskutinių sakinių, kurie pasakojimą staiga užlaužia, palikdami ar tai džiaugsmo, ar liūdesio, ar tai ironijos įspūdį sieloje.

K. Barėnas negaišta su gamtos ar oro aprašymais: jo dėmesys, paprastai, sutelktas į žmones. Gal dėl to novelės skaitytojų pririša, net pavergia. Nejudiomis susigvyveni su smulkių interesų žmonėmis, stebi kylančią įvykių intrigą ir pasijunti vienas iš gulbinėčių.

Rašytojo stilius savitas, apdorotas, sakiniai dažniausiai trumpi, kalba vaizdinga, su palyginimais. Jausti, kad žmogus pasakoja gerai žinomus įvykius, kad jam nereikia šokinėti, durtinėti, kad novelės tikrai išnešiotos jo sieloje.

Kazimieras Barėnas, Karališka diena. Novelės. Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 17. London 1957 m., 254 psl.

ANGLU KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS 6402 S. Fairfield Ave., Chicago 26 Tel. HEmlack 4-8037

Vertimai — Pilietybė — Laikšal duoda pamokas. Prieš karą baigęs "Kagos universitetą. 1 dol. 25 c. val. — privačiai. 3-clas augsta, durys po kairiu, art 63-clas gatvės ir California Ave.)

DEMESIO, WAUKEGAN GYVENTOJAI

Užpildykite mūsų Income Takų formas dabar! Nepermokėsite. Matykite DAVID H. EDWARDS 1001 Tenth St., Waukegan, Ill. DE 6-3175 TR 2-8137 Kasdien nuo 9 iki 5. Vakaraš ir savaitgaliais tik susitarus

KNYGA, KURIA JOS GALITE PADOVANOTI IR SAVO DRAUGAMS AMERIKIEČIAMS

IGNAS SLAPELIS Juozas Pautienius

Liukusiniame popieriuje atspausdinti 27 J. Pautienius pavelksai su angliška ir lietuviška parašyta šlapelio studija apie meną. Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, didelio formato, skoningai drobės viršelais įristas.

Kaina \$5.00

"Tėviškės Žiburiai" apie šią knygą rašo: RETA PASAULY TOKIŲ KNYGŲ. Ne dėl to, kad čia išryškinta vieno dailininko kūryba. Leidinys tikrai skoningai ir tinkamai papuoš kiekvienos kultūros šeimos stalą.

Užsakymus kartu su pinigais atsiųskite:

DRAUGAS 4545 West 63rd Street CHICAGO 29, ILLINOIS

Skelbtis "DRAUGA" apsimoka nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. o skelbim. kainą yra pr'einama vieniems

KAZYS GESNAUSKAS 6444 SO. TROY ST. Telef. WALbrook 5-7670 ir GIBson 8-4938

• Generalis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams • Turime didelį patyrimą namų statyboje. • Patys atliekame cemento ir medžio darbus. • Apkainavimai nemokamai.

Kaip maža proto turi tie, kurie valdo pasaulį. Oksensern Sirdis turi argumentų, kurių nežino protas. Pascal

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. BISHop 7-7075

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYCIA Geriausias gėlių dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd Street Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO. 3914 West 111th Street Vienas blokas nuo kapinių Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste! Tel — CEDarcrest 3-6335

LIQDĖSIO VALANDOJ Sunkite MAŽEIK & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausia kopyčia arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS MODERNIOS KOPYCIOS 4605-07 South Hermitage Ave. Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9852 4330-34 South California Avenue Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852 AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE. CHICAGO, ILL. CICERO, ILL. Telefonai — GROvehill 6-2345 arba TOWnhall 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus. Mes turime kopyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3491

PETRAS P. GURSKIS 659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI 1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213 2314 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME 1424 S. 50th Ave. OLYmpic 2-5245 ir TOWnhall 3-9687

STASYS DZIUGAS Kūkučio Vardines

Tai gražiausia dovana mūsų mažiesiems skaitytajams. Melė tėvų žemei, mažųjų džiaugsmas ir dail. VI. Stančiakaitės gražios iliustracijos šią knygą padarė daugiausia mėgiama mažųjų skaitytojų tarpe. Kaina \$1.50.

Užsakymus kartu su pinigais atsiųskite: "DRAUGAS" 4545 West 63rd Street CHICAGO 29, ILL.

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1390 PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v. NVO PIRMAD. IKI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte SEKMAD. 8:30 — 9:30 v. r. IS stoties WOPA — 1400 kil. 7159 So. MAPLEWOOD AVE. Chicago 29, Ill. HEmlack 4-2413

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU PRISTATOM

Visokių Rūšių MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Pros. 3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272

Apkainavimų ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai. Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Seštadieniais iki 8 val. vakaro

IS ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna aprauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas. R. SERENAS 2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. WALbrook 5-8063

PASLAPTIES GELMĖ

Anastazija: filmas ir tikrovė

DANUTĖ PASKEVICIŪTĖ, Richmond Hill, N. Y.

Moteris, pavarde Anderson

Vokietijoje, Schwarzwaldo miškų papėdėje, vargingoje medinėje lūšnėlėje gyvena moteris, kuri sakosi esanti jauniausioji paskutiniojo Rusijos caro Nikolajaus antrojo duktė Anastazija.

Revoliucijai įsisiūbavus, Kersensio valdžia carą ir jo šeimą išsiuntė į Sibirą, kur Ekaterinburgo (dabar Sverdlovsko) rūsyje 1918 metų liepos 17-tosios dienos brėkstant jie visi kartu su šeimos daktaru bei keliais tarnais buvo sušaudyti, o kūnai sudeginti. Čia ir baigiasi oficialioji caro šeimos tragedija. Tačiau po pirmojo Pasaulinio karo paskidino gandai, grįžtančiųjų namo vokiečių karo belaisvių nešami, kad viena karo duktė — Anastazija — liko gyva.

Neilgai trukus, 1920 metais Berlyne iš vieno kanalo buvo ištraukta jauna pusrūgė savizudė, kuri kliedėdama pasisakė, kad ji yra didžioji Rusijos kunigaikštė Anastazija. Po to ši nelaiminga būtybė atsidūrė bepročių ligoninėje. Dviems metams praslinkus, jina buvo priimta į augšto Berlyno policijos valdininko namus. Berlynietis, norėdamas šiai moteriai padėti įrodyti savo tapatybę, pristatė ją kelių karališkos šeimos narių, kurie tuo metu jau buvo tremtyje. Jiems „Anastazija“, pasivadinus Anos Anderson vardu, papasakojo tokią savo išsigelbėjimo istoriją: baisiosios Ekaterinburgo nakties metu ji buvo išgelbėta dviejų brolių Čaikovčių. Vėliau ji, atsidūrusi Bukareste, už vieno iš Čaikovskų išteklėjusių ir susilaukusių kūdikio, kuris dingio pamestinukų namuose. Jos gij vyraus buvo bolševikų agentų nužudytas, o ji pati, pasiekusi Berlyną, iš desperacijos norėjusi nusižudyti.

Nors kairie karališkos šeimos nariai iš pradžių šią moterį ir tarė esant Anastaziją, bet vėliau to nepatvirtino, kadangi artimiausia giminaičių šaka vokiečių Hessenso princai — Anastazijos motinos šeima — atsiskyrė Aną Anderson pripažinti. Šie Hessenso princai tikino, kad tik jiems vieniems teisėtai priklausio 20 milijonų rublių, kuriuos Rusijos caras dar prieš revoliuciją padėjo Anglijoje į banką. Ir taip, atstumta giminė Vokietijoje, 1928 metais Ana Anderson atvažiavo į Ameriką aplankyti savo antros eilės puserės kunigaikštės Ksenijos, kuri buvo išgelbėjusi už amerikiečio William Leeds ir gyveno Oyster Bay, Long Island prie New Yorko. Čia taria moji Anastazija pa sirdė esanti ne taip jau malonus svečias: ji dėl savo tiek protiška, tiek ir fiziškai suardytos sveikatos, pridėję savo giminaičiams daug bėdos. Dėl to jie pasistengė „Anastaziją“ kuo greičiau išnaukinti ir 1931 metais persiuntė atgal į Vokietiją, patalpindami ją vienoje sanatorijoje. Iš ten Ana Anderson atsidūrė Honoverėje, kur ją užklupo antrasis Pasaulinis karas. Šiai audrai praūžus, jos pasigailėjo vienas senas prietelis ir pusbrolis — princas Frederikas Ernstas von Sachsen-Altenburgas, dovanodamas buvusį kariuomenės baraką Schwarzwaldo provincijoje ir paskirdamas mažą pensiją, iš kurios ši moteris dabar ten ir gyvena.

Filmas — meniškas istorijos apipavidalinimas

Klaikioji bolševikų egzekucija Ekaterinburge ir paslaptin goji Ana Anderson Vokietijoje buvo inspiracija dramai, kurią parašė Guy Bolton ir kuri su pasisekimu buvo maždaug prieš dvidešimt metų vaidinta New Yorko Brodvėjaus scenoje. Vėliau šios dramos teisės buvo parduotos už keturis šimtus tūkstančių dolerių 20th Century Fox filmų bendrovei.

Kaip tik neseniai „Anastazija“ ir praėjo visuose kino teatruose. Režisuoja mas Anatolijaus Litvako, vaidinant Ingrid Bergman, Yul Brynner ir Helen Hayes, tai buvo gaivinas akis ir jaudinantis širdį filmas. Svelnios spalvos, svajinga muzika ir geri dialogai padarė jį visai neeiliniu kitų filmų tarpe.

Ingrid Bergman buvo nuostabi Anastazija. Norint vienu trumpu žodžiu apibūdinti Ingrid Bergman vaidybą, reikia pasakyti, kad tai yra įkvėpimo aktorė: ji savo vaidmenyse ne vaidina, bet gyvena. Šis filmas jai pelnė šimtetinį New Yorko meno kritikų premiją ir garsųjį Hollywoodo Oscara.

Pats filmo turinys yra artimas Anos Anderson istorijai, tačiau, meniškai jį apipavidalinant, daug kur buvo apsilenkta su tikrove. Visas veiksmas čia yra perkeltas į Paryžių, o turinį įvestas generolas Bounine — Yul Brynner — avantiūristas, mėginąs išgauti carų pinigų, yra išgalvotas, istorijai visai nežinomas asmuo. Filmas užbaigiamas taip, kad karalienė Marija Feodorovna, Anastazijos senelė, leidžia jai pasirinkti nuosavą gyvenimo kelią, paskatindama eiti su mylimu vyru, o netekėti už princo vien tik iš karališkos pareigos. „Gyvenimas eina, mažyte“, sako senutė Anastazijai, „ir mes turime skubėti kartu su juo...“ Anastazija pradingsta su generolu Bouninu, kuris galop atsisako visų savo norų praturtėti, be plano jant Anastazijos pripažinimą. Tokiu būdu, filmo scenarijaus autorius išvengė tiesaus atsakymo žiūrovui: jeigu Anastazija tikrai atsirado, jeigu ją karalienė Marija Feodorovna pripažino, tai kur ji dabar yra?

„Anastazijoje“ kino mėgėjas gali pamatyti vaidybos atžvilgiu pasigėrėtinų scenų ir dar tokių, kokios kituose filmuose yra retai užtikamos. Tai — Ingrid Bergman verksmas, pasisakant: „O aš esu Anastazija Nikolajevna, didžioji Rusijos kunigaikštė“, jos maldavimas senąją imperatoriene pripažinimo ir Marijos Feodorovnos — Helen Hayes — atsakymas: „Prašu palikite mane, mademoiselle...“ Kuo jūs norite iš manęs? Juk aš jau sena moteris... Man sunku...“ Arba vienas ir vienintelis generolo Bounino — Yul Brynner — žvilgsnis, skambinant gitara bei atsimant „Aš nežinau“ į Anastazijos klausimus, kas ji yra.

Aplamai, reikia konstatuoti, kad filmo pasisekimas glūdi tvirtoje režisoriaus Anatolijaus Litvako rankoje ir puikioje aktorijoje Ingrid Bergman, Yul Brynner ir Helen Hayes vaidyboje. Viskas, ką šiam filmui galima primesti, būti pati staigi, kiek nelaukta pabaiga, kuri įneša, šiaip jau pavyzdinai darniai besivystančiame veiksmo, tam tikrą disonansą, nelyginant ausį rėžiančiais nuskambėjusiais gajda.

Raktas Anos Anderson rankose

Šių metų vasario mėnesio pradžioje Vakarų Berlyno 83-čioji civilinio teismo kamera paskelbė skundą sprendimą: Ana Anderson, teismo nuomone, nesanti Romanovų princesė ir todėl neturinti teisės į bet kokį caro palikimą. Teismas, pasinaudodamas begalybe įrodymų ir patarnavimų keturių ekspertų, studijavusių Anos Anderson veido bruožų ryšių su išlikusių tikrosios Anastazijos fotografijomis, ilgai posėdžiavo ir priėjo išvados, kad Ana Anderson neturi pagrindo bylinėtis su Hessenso kunigaikščiais dėl tariamųjų caro šeimos turtų. Tariamųjų todėl, kad yra žinių, jog šis 20 milijonų aukso rublių turtas, užšaldytas Londono banke, visai nėra privati caro nuosavybė, o vien tik pinigai, kurie pirmojo Pasaulinio karo metu tuometinės Rusijos valdžios bu-

Vyt. Jonynas

Pavasaris

vo paskirti amunicijai pirkti („Time“, 1957 metų kovo mėn. 4 diena).

Anos Anderson liudijimai nebuvo pakankamai tvirti, kad jos tapatybė galėtų būti patvirtinta. Priešingai: Čaikovskiai, kurie tariamai ją išgelbėjo, niekieno žiniomis nėra kur nors bet kada pasirodę, o vienas Berlyno žurnalistas atidengė faktą, kad tuo metu, kada Ana Anderson buvo Berlyne ištraukta iš kanalo, viename pensijone pradingo lenkė moteris, pavarde Franziska Schanzkowsky. Ši lenkė sirgo karališka didybės manija ir yra manoma, kad Ana Anderson greičiausiai ir bus toji pati Franziska. Tokiu būdu, Ana Anderson Berlyno teisme pralaimėjo įsikišinį, užsitęsusių jau nuo 1941 metų. Nors savo laiką ir buvo rašyta, jog daugumas autoritetingų žmonių, studijavusių Anos Anderson

likimą, įsitikino, kad ji iš tikrųjų yra didžioji kunigaikštė Anastazija, caro duktė („Life“, 1955 metų vasario 14 diena), tačiau, vis dėlto, pačiai Anai Anderson to įrodyti nepavyko.

Teismas paskelbė sprendimą. Milionai žmonių matė filmą. Kas gi pagaliau laiko savo rankose raktą, kuriuo būtų galima atidaryti paslapties gelmę? Tik viena Ana Anderson... Jeigu ši moteris iš tikrųjų yra Anastazija, tai ji turi pergyventi didelę kančią, negalėdama atgauti savo tikrojo vardo ir asmens. O jeigu ji yra tik apsimetėlė, tai ar galima laukti, kad ji pasakytų visam pasauliui teisybę? Ši Schwarzwaldo miškų paslaptin goji greičiau yra tokioje padėtyje, kad savo gyvenime ji nestengs padaryti nei vieno, nei antro...

Vokiečiai Lietuvos klausimais

VYT. ŠIRVYDAS, Norton, Vt.

Vokiečių Osteuropa instituto (Muenchene) leidžiamas baltininkų žurnalas „Jahrbuecher fuer Geschichte Osteuropas“ turi nemažą medžiagą apie Lietuvą.

Idomu, kad „Hans von Rimscha“ recenzuoja Boriso Meissnerio (sakoma, vieno geriausių Sovietų Sąjungos žinovų) knygą „Sowjetrussland zwischen Revolution und Restauration“. Autorius sako, jog jis Sovietų Sąjungoje matęs aiškius naujus visuomenės sluoksnius: darbininkus, kolchozų bernus, vergus (10-tas visuomenės sluoksnis), inteligentus-biurokratus ir inteligentus-technikus. Vakaruo se inteligentija, paprastai, yra kūrybinė pajėga visuomenėje — ji nustato visuomenei „toną“ ir yra kultūros vadas. Sovietų inteligentai kolkas ribojasi tik technikos ir ekonomikos klausimais ir visuomenei tono neduoda. Čia ji kiek panaši carų laikotarpio visuomenei, kuri taip pat tono neduodavo.

Paaiški, kad minėtas meistras yra parašęs disertaciją Hamburgo universitete tema „Die Sowjetunion, die baltischen Staaten und das Voelkerrecht“, kuri paskelbta Koele einančiame „Verl. f. Politik u. Wirtschaft“ nr. 11 1956 m.

Recenzuojama Juergen von Hehno „Die Sowjetisierung der baltischen Staaten“ ir sakoma:

„Pačioje rusų žengimo į Rytų ir Vidurio Europą pradžioje, antrojo Pasaulinio karo laikais, sto vi aneksija Pabaltijo valstybių. Jos atsirado po pirmojo Pasaulinio karo rusų ir vokiečių galybės susmukimo dėka. Dabar jos — naujo galybių persikilimo aukos“.

Esama ir daugiau raštų apie Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus: G. v. Rauch „Baltische Staaten und Sowjetrussland. 1919-1939“, įdėtas „Europas Archiv“ 1954 m., „Die kommunistische Machtuebernahme in den baltischen Staaten“, paskelbtas

„Vierteljahresshefte fuer Zeitgeschichte“ 1954 m., „Die Beziehungen zwischen der Sowjetunion und baltischen Staaten von den deutsche-sowjetischen Interessen abgrenzung bis zum sowjetischen Ultimatum“, įdėtas „Zeitschrift fuer Ostforschung“ nr. 3 1954 m. Kaip antraštė rodo, čia kalbama apie sovietų santykius su Pabaltijo kraštais tuo laikotarpiu, kada rusai-vokiečiai nustatė savo „interesus“ ribas šioje vietoje ir kada rusai įteikė savo ultimatumą.

Remdamasis buvusio tuo metu Prancūzijos Užsienio Reikalų ministerio atsiminimais „Fin d'une Europe“ (Geneva, 1948 m.). Borisas Meissneris žurnale „Osteuropa“ (1952 m.) teigė, kad anglai ir prancūzai, besiderdami su rusais Maskvoje 1939 metais, jau buvę faktinai pripažinę Pabaltijo kraštus kaip „jeinančius į S.S. interesų ratą“.

Su tuo teigimu nesutikdamas Hans von Rimscha, tvirtinęs: „Vakarų derybos su rusais vyko skirtingu, negu rusų-vokiečių derybos, pagrindu. Būvo klausimas ne apie Pabaltijo kraštų įspraudimą į interesų ratą, bet apie sukūrimą Maskvos vadovaujamos saugumo srities“. (Straipsnis „Der Baltikum politik der Grossmacht“ žurnale „Historische Zeitschrift“, 1954 m.)

Meissneris taip pat cituoja Estijos prezidento Paetso ir generolo Laidonerio pareiškimus, kad pasipriešinimas ginklu atplūstantiems rusams būtų beprotybė. Jie dėję viltis, kad anksčiau ar vėliau visokią neteisėtą prievartą atitaisysiantį argstoji žmonijos tarptautinė teisė.

Meissneris prieina išvados: „Net pačios S. S. tautų teisių doktrinos požiūriu, rusų žygių Pabaltijo kraštuose yra neteisėtas įsikišimas ir pažeidimas suvereniteto principo bei pagrindinės tarptautinės teisės“.

„Kardinolas“ Lietuviškoj enciklopedijoje

J. JAKSTAS, Cleveland, Ohio

Dažnai suklustama, kada praeity kilusius terminus, esančius istorinius padarus, lengvai aiškinama jų žodine prasme, atseit težiūrima, ką tas žodis reiškia toj kalboj, iš kurios jis kilęs. Panašiai atsitiko su kardinolas žodžiu Lietuvių enciklopedijoje (X, 532). Čia sakoma: „Kardinolas — iš lot. cardinalis „pagrindinis““.

Šis kardinolo žodžio kilmės aiškinimas pagal jo etimologinę prasmę klaidingai klaidingas istoriniu požiūriu. Iš tikrųjų, kardinolo pavadinimas, kaip jo kilmės rodo, neturi nieko bendro su lotynišku „cardinalis“ (pagrindinis) ir gavęs pradžią iš kito šaltinio.

Jau pirmaisiais amžiais, kada Romos popiežius tiesiog tevaldė vien savo miesto vyskupystę, bet jau turėjo pirmenybę kitiems vyskupams, priemiesčių vyskui suburbicarijui buvo įpareigoti atlikti krikščionis saivatines apeigas Laterano Bazilikoj. Tuo būdu jie, jų skaičius buvo 7 liko prie Romos vyskupo katedros incardinati; terminas kilęs, rodos, iš caro, viria (durų) ir pasidarė artimais popiežiaus bendradarbiais.

Vokiečiai rašytojai, matyti, pabrėžia, tarptautinės teisės požiūriu, tai telegramų svarbą, kurias Lietuvos ir Latvijos užsienio reikalų ministerijos savo atstovams svetur prieš rusų okupaciją išsiuntinėjo. Telegramuose buvo sakoma: „Dėl karo veiksmų ryšių palaikymas su mūsų diplomatijos atstovais Vakarų Europoje yra nebegalimas“.

Meissneris teigia, jog Sov. Sąjunga turėjusi sugrįžti prie tautų apsisprendimo principo. Įrašyti į jos taikos sutartis su Pabaltijo kraštais 1920 metais. Kodėl, klausia M., Sovietų Sąjunga negali įeiti Europos valstybių šeimon, nežiūrint savo totalitarinio pobūdžio, pagrįsdama savo teisėtą įtaką Rytų Europoje grietų gerbimu tautų principo? Tada Pabaltijo kraštai, tvirtinama, galėsia toliau eiti savo istorinę pareigą — „būti tiltu“. Pridedama, jog švedų spaudos pranešimai apie Maskvos planus Pabaltijo kraštus padaryti satalitais gal ir ne iš pirmo išaukti.

Be viso to, šis „Jahrbuecher“ spalio mėn. nr. išvardija daugia negu dešimtį tezių, doktorantų ir kitų parašytų, Pabaltijo kraštų klausimais. Tarp jų minima Marijos Ramūnienės-Paplauskienės „Woman in Lithuanian Folklore“ (Ottawa, Kanada, 1952 m.) ir K. P. Jurgėlos „Lithuania and the United States — the establishment of State relations“ (Fordham uity, N. Y., 1954 m.).

Vyt. Jonynas

Prie pirmo kūrinių

KRONIKA

• **Trys lietuviai dailininkai** Amerikos profesionalų dailininkų sąjungos New Yorko skyriaus pakviesti yra atstovauti skyrių metinėje šios dailininkų d. tos sąjungos centro patalpos sąjungos konvencijoje kovo 30 se. Tais delegatais yra Česlovas Janušas, Povilas Puzinas ir William Vitkus. Pirmieji du dar tik pernai tapę tos sąjungos nariais, o Vitkus, jau nuo anksčiau šios sąjungos veikloje dalyvavęs. Kovo 30 d. šie lietuviai dailininkai dalyvauja ir metiniuose organizacijos pietuose, kurių metu pakviestas kalbėti Kongreso atstovas George A. Dondero. Jo kalbos tema: „Kommunizmas ir menas“. Kalbėtojas žada kritikuoti modernųjį meną ir jo atstovus Amerikoje.

• **Dail. Povilas Puzinas** apie kurį jau anksčiau buvo rašyta, kad jis žymiosios dažų ir tapųbos reikmenų firmos Grumbacher buvo pakviestas visai eilei piešimo demonstracijų rytinės valstybės, dabar savo specialų pagyrimą iš tos pat firmos už savo eksponatą naujausioje tos firmos parodoje.

Grumbacher firma savo laiku buvo pakviesti eilę pasižymėjusių dailininkų pagaminti palete, kad kartu būtų atstovaujami firmos dažai, paties dailininko tų dažų maišymo būdas ir tais dažais nupieštas paveikslas. Puzinas už savo paletę laimėjo ypatingą firmos atžymėjimą. Tų palečių paroda netrukus vyks Grand Central galerijoje, New Yorke. Vėliau ji bus kilnojama po visą Ameriką.

• **Vytautas Zalatorius**, prieš 8mėnesius atvykęs iš Vokietijos, iš Heidelbergo, dabar North western universitete studijuoja žurnalistiką. Toje šakoje tarp studentų jis vienintelis lietuvis. Universitetas užskaitė jo tris studijų trimestrus Heidelbergo universitete. Savo atostogas tarp antro ir trečio trimestro Vt. Zalatorius paskyrė praktiko darbiui, pasirinkdamas Draugų redakciją. Gimnazijos šešias klases jis yra išėjęs Eichstaette, o paskutines Mannheim. Baigęs žurnalistines studijas planuoja atsiduoti darbiui savoje specialybėje.

• **Arch. J. Mulokas** paruošė projektus V. Jėz. Atsimainymo parapijos bažnyčiai Maspeth, L. I. N. Y., kur klebonauja prel. Jonas Balkinas. Užtvirtinus planus vyskupijos kūrėjai ir miesto valdybai tuojau prasiidės statyba.

• **Bronius Kviklys** pakviestas redaguoti Lietuvos Policijos istorijos knygą, kurią nutarė išleisti Lietuvos buvusių policijos pareigūnų klubas Krivulė, veikiantis Chicagoje.

• **Pagerbė Bernardą Brazdžionį**. Los Angeles Dailių Menų klubas savo nari Bernardą Brazdžionį gražiai pagerbė kovo 23 d. DMK nariai ir keletas svečių susirinkę p.p. Mitkų bute B. Brazdžionį, atšventusį 50 metų amžiaus, apdovanojo gėlėmis ir meniška knyga, su visų DMK narių parašais. Sveikinamąjį žodį tarė ir dovanojo gėlėmis ir meniška knyga, su visų DMK narių parašais. Sveikinamąjį žodį tarė ir dovanojo gėlėmis ir meniška knyga, su visų DMK narių parašais.

Savo žodyje B. Brazdžionis padėkojo kolegoms už netikėtą ir tokį šiltą jo pagerbimą ir ta proga papasakojo prisiminimus. Daugumą dalyvavusių apdovanojo jo paskutiniu kūriniu „Vaidila Valiūnas“, kiekvienam užrašęs pritaikintus eiliuotus posmus.

Susirinkimo dalyviai, nekantraudami sužinoti naująjį lietuvių grožinės literatūros laureatą, skambino Chicago Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkui. Patirta, kad triuškinančia balsų dauguma laimėtoju yra J. Savickis su „Zemė dega“.

Seimininkai p.p. Mitkai buvo suruošę šaunų priėmimą; ta proga pagerbti ir Juozai, kurių dalyvavusių tarpe buvo net keturi. Sekančio susirinkimo pirmininku išrinktas Juozas Bertulis.